

5000

**ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและ
ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา**

นายคณิง กลับกลาย

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ.2551

**Satisfaction Towards the Operations of Khao Hin Sorn Royal Development Study
Center by Farmers in Khao Hin Sorn and Koh Kanun Sub- District,
Phanom Sarakham District , Cha Choeng Sao Province**

Mr.Kaneong klaklay

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร ตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อและนามสกุล นายคณิ่ง กลับกลาย

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยชะคง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูพหเทพ พงศ์สร้อยเพชร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยชะคง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยธะคง และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง จากสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาชี้แนะให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดเสมอมา ตลอดจน อาจารย์ ดร.ชูเทพ พงศ์สร้อยเพชร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ชี้แนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้มีเนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณเลิศพงษ์ ค.ไชยสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี คุณวีระ โชติ วงศ์อินทร์ เจ้าหน้าที่งานการเกษตร 6 สำนักงานเกษตรอำเภอพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และนางสาวนภวรรณ หมั่นเดช พนักงานราชการ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (พืชสวน) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่อง ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและขอขอบคุณเกษตรกรในตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราที่ให้ความร่วมมือ และให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจ ด้วยความห่วงใยจาก ครอบครัวกลับกลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นแรงบันดาลใจอย่างยิ่ง ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจตลอดมา

ประ โยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้ที่สนใจการศึกษาและแคร์ เกษตรกรทั้งมวล

คณิ่ง กลับกลาย

มิถุนายน 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร ตำบลเขาหินซ้อน และ ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้วิจัย นายคณิง กลับกลาย **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยระจง (2) รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกร (3) เปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกร (4) เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 220 คน เป็นเกษตรกรในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน และเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลละ 110 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนส่วนมากเป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ย 47.33 และ 49.54 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ป.4) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.90 และ 4.56 คน มีอาชีพหลักปลูกมันสำปะหลังและทำนา อาชีพรอง รับจ้าง เหมือนกัน พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 30.76 และ 37.27 ไร่ พื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 11.80 และ 16.81 ไร่ พื้นที่เช่าผู้อื่นเฉลี่ย 17.55 และ 20.09 ไร่ รายได้ภาคเกษตรเฉลี่ย 75,842.72 และ 60,059.24 บาท รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 21,063.64 และ 2,127.74 บาท (2) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ ทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจระดับปานกลางเหมือนกันในด้าน การสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ (3) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความต้องการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารเหมือนกัน (4) ทั้งสองกลุ่มมีปัญหามากที่สุดคือด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ และ (5) การทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ แตกต่างกันในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและด้านสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่

คำสำคัญ ความพึงพอใจ การดำเนินงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

Thesis title : Satisfaction Towards the Operations of Khao Hin Sorn Royal Development Study Center by Farmers in Khao Hin Sorn and Koh Kanun Sub- District , Phanom Sarakham District , Cha choeng sao Province

Researcher : Mr.Kaneong klabbklay **:Degree :** Master of Agriculture (Agricultural Extension)

Thesis advisors (1) Dr.Somchit Yotakhong, Associate Professor, (2) Dr. Jinda Khlibtong, Associate Professor , **Academic year :** 2008

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to study social and economic status of farmers in villages under Khao Hin Sorn Royal Development Study Center in Chachoengsao Province; (2) to study the level of their satisfaction towards the operations of the center; (3) to compare their satisfaction towards the operations of the center; and (4) to study their problems, needs, and suggestions on the operations of the center. The samples were farmers in villages under Khao Hin Sorn Royal Development Study Center in Chachoengsao Province, they were divided into 2 groups, one group were 110 farmers from Khao Hin Sorn Sub-District, Phanom Sarakham District, Chachoengsao Province, and another group were 110 farmers from Koh Kanun Sub-District, Phanom Sarakham District, Chachoengsao Province, 220 farmers altogether. The data were collected by using an interview form. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and t-test analysis.

The findings of this study were as follows: (1) Most of the studied groups of farmers in Khao Hin Sorn and Koh Kanun Sub- District , Phanom Sarakham District , Chachoengsao Province were male. Their average age was 47.33, and 49.54 years respectively. Most of them were educated at lower primary level. The average quantity of members in their family was 4.90, and 4.56 persons respectively. Their main occupation was a farmer who planted cassavas and did paddy farming, while their subordinate occupation was a worker. Their average area for agricultural section was 30.76, and 37.27 Rai, the average of their own occupied land was 11.80, and 16.81 Rai, while the average of their rented land was 17.55, and 20.09 Rai respectively. Their average income obtaining from agricultural section was 75,842.72, and 60,059.24 Baht, while their average income obtaining from non-agricultural sections was 21,063.64, and 2,127.74 Baht respectively. (2) Considering their satisfaction towards the operations of the center, it was found that the farmers in both sub-districts were satisfied with the operations of the center at medium level in the aspect of the support from various sectors. (3) Comparing their satisfaction towards the operations of the center, it was found that both groups of the farmers wanted to be supplied with agricultural information by the center. (4) Both groups of the farmers had problems at the most level on the support from various sectors. And (5) from the hypothesis testing, it was found that the satisfaction towards the operations of the center of the farmers in Khao Hin Sorn Sub-District differed from the one of the farmers in Koh Kanun Sub-District in the aspects of technology transferring, and the surroundings of the center buildings.

Keywords: Satisfaction, the Operations of Khao Hin Sorn Royal Development Study Center, Chachoengsao Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	6
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	12
บริบทตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ..	26
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร	39
ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	42
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์	46
ตอนที่ 4 ความต้องการ การสนับสนุนในด้านต่างๆ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกร	51
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์การศึกษา การพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	55
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	69
ก หนังสือขออนุมัติ	70
ข แบบสัมภาษณ์	72
ประวัติผู้วิจัย	80

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรและจำนวนตัวอย่างกลุ่มเกษตรกร.....	36
ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร.....	40
ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	43
ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจของเกษตรกร.....	46
ตารางที่ 4.4 ความต้องการการสนับสนุนในด้านต่างๆ.....	52
ตารางที่ 4.5 ปัญหาของเกษตรกร.....	55
ตารางที่ 4.6 การทดสอบสมมุติฐานใช้ค่า t – test.....	56

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แบบจำลองแนวคิดการวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 กรวยความต้องการของมนุษย์.....	9
ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการบริหารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ....	19
ภาพที่ 4.4 แผนที่ตำบลเขาหินซ้อน.....	27
ภาพที่ 4.5 แผนที่ตำบลเกาะขนุน.....	30

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอน อันเนื่องมาพระราชดำริ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2522 ตั้งอยู่ ณ ตำบลเขานินซอน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับผิชอบและลงปฏิบัติงานจริง 4 พื้นที่ด้วยกัน ได้แก่ บริเวณพื้นที่เป็นที่ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปัจจุบันมีเนื้อที่ 1,895 ไร่ (เป็นพื้นที่ศูนย์ฯ 1,240 ไร่) ผนวกกับพื้นที่ส่วนพระองค์ที่ติดอยู่กับศูนย์ฯ 655 ไร่ พื้นที่ราษฎรรอบนอกศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำโจนและเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับศูนย์ฯ จำนวนพื้นที่ 15 หมู่บ้านในเขตตำบลเขานินซอน ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่ราษฎรนอกเกล้าถวายที่บ้านธารพุด ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เนื้อที่ 32 ไร่ และเป็นพื้นที่โครงการพัฒนาส่วนพระองค์ บางกล้า ตำบลบางกล้า อำเภอบางกล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีเนื้อที่ 114 ไร่ (ศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขานินซอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2546)

พื้นที่ขยายผลการปฏิบัติงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำโจนและเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับศูนย์ฯ จำนวน 15 หมู่บ้าน ในเขตตำบลเขานินซอนจำนวน 10 หมู่บ้าน ตำบลเกาะขนุนจำนวน 5 หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 113,214 ไร่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริกับอำเภอ จังหวัด และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้ร่วมกันพัฒนาพื้นที่แห่งนี้จัดเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านการเกษตรกรรม รวมทั้งส่งเสริมงานศิลปกรรมเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ แต่เนื่องจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีลักษณะการดำเนินงานแบบบูรณาการมีหลายหน่วยงานร่วมกันดำเนินงาน จึงมีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน มิให้ซ้ำซ้อน ปฏิบัติงานสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ จำนวน 12 หน่วยงาน ได้แก่ งานพัฒนาที่ดิน งานประมง งานพัฒนาชุมชน งานวิชาการเกษตร งานชลประทาน งานปศุสัตว์ งานเพาะชำกล้าไม้ งานสวนรุกขชาติ งานสวนพฤกษศาสตร์ งานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร และงานอาชีวศึกษา (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา)

แต่อย่างไรก็ตามศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2522 จนถึงปัจจุบัน ได้ดำเนินการแนะนำส่งเสริม แก่เกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้าน บริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่ 15 หมู่บ้าน ในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนพันธุ์ไม้ เช่น ไม้ผล พืชผักสวนครัว ตลอดจนการบริการของเจ้าหน้าที่ด้านอื่น ๆ แต่เกษตรกรและผู้นำท้องถิ่นก็ยังประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ปัญหาดินเสื่อม โทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ปัญหาความรู้และทักษะในการทำการเกษตร ขาดแคลนแหล่งน้ำใช้ในการเกษตร ต้นทุนการผลิตสูง ศัตรูพืชระบาด โรคระบาดในสัตว์เลี้ยง รวมทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรเช่น พืชพันธุ์ดี สัตว์พันธุ์ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร ตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคามจังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในบริเวณรอบพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนเกิดประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.2 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

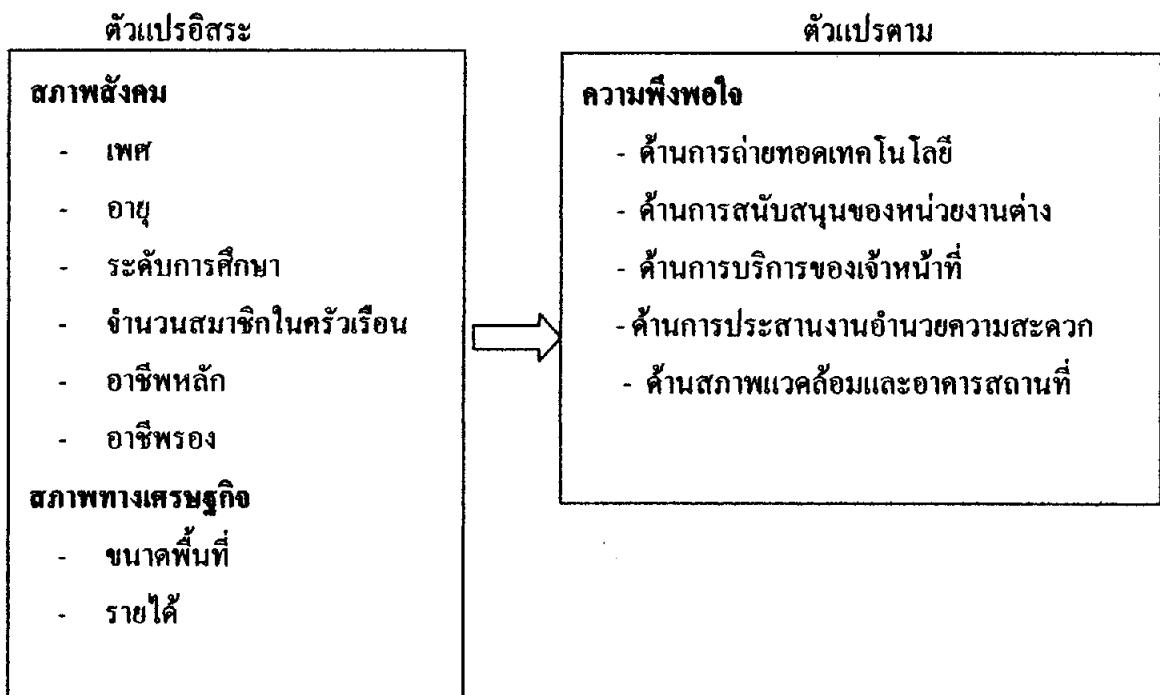
2.3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.4 เพื่อศึกษาความต้องการของเกษตรกรให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุน

2.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผู้วิจัยได้กำหนดแบบจำลองแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองแนวคิดการวิจัย

4. สมมุติฐานการวิจัย

เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและ ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในพื้นที่ 15 หมู่บ้าน จำนวน 1,049 ราย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมายถึง ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แห่งแรกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2522

6.2 การดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมายถึง การดำเนินงานในรูปแบบบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อศึกษาวิจัยทดลอง ปัญหาของพื้นที่ประกอบอาชีพของเกษตรกร แล้วนำผลการศึกษาไปพัฒนาและถ่ายทอดให้เกษตรกรได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของเกษตรกร

6.3 ความพึงพอใจของเกษตรกร หมายถึง ความรู้สึกของเกษตรกรที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการตามความคาดหวัง

6.4 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรในตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน

6.5 หมู่บ้านบริวาร หมายถึง หมู่บ้านที่ราษฎรอาศัยอยู่รอบนอกศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 15 หมู่บ้าน ได้แก่ตำบลเขาหินซ้อนจำนวน 10 หมู่ จาก 15 หมู่บ้าน และตำบลเกาะขนุน จำนวน 5 หมู่บ้านจาก 10 หมู่บ้าน

6.7 อาชีพหลัก หมายถึงอาชีพที่ครัวเรือนเกษตรกรปฏิบัติแล้วสามารถทำรายได้สูงสุดหรือเป็นอาชีพที่เกษตรกรใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงาน

6.8 อาชีพรอง หมายถึงอาชีพที่ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้รองจากอาชีพหลักหรือใช้เวลาน้อยกว่าอาชีพหลัก

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์
ศึกษาการพัฒนาเขานินซ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร
ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
2. บริบทศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. บริบทตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 577) ได้ให้ความหมายคำว่า “พอใจ” หมายถึง สนใจ ชอบ เหมาะ ความหมายของคำว่าความพึงพอใจมีผู้กล่าวถึงไว้หลายท่าน และให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตามความหมายตามพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา (Chaplin; 1968: 437) ได้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นความรู้สึกของผู้รับบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการจากสถานที่บริการนั้นๆ

1.1.2 ทศนะเกี่ยวกับความพึงพอใจ

โดยทั่วไปแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจจะศึกษาในลักษณะ 2 มิติ คือ มิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน และมิติความพึงพอใจในการรับหรือการให้บริการ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในมิติหลัง ซึ่งในแนวคิดนี้มีผู้กล่าวถึงไว้จำนวนมากในลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น

Wallestin. (1971) อ้างใน จีรวิทย์ เดชจรัสศรี, 2538: 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (End state in feeling) ที่ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

Maynard W. Shelly (1975 อ้างใน ธรรมิการ์ จันทรแก้ว, 2538: 21) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกในทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ และความสุขนี้สามารถทำให้เกิดความสุข หรือว่า ความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความรู้สึกนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกในทางบวกอื่นๆ

หลุยส์ จาปาเทศ (2533) อ้างใน สุรยุทธ วิศาลทรง, 2541: 28) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (needs) ได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออก

พิณ ทองพูน (2529: 21) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ หรือมีเจตคติที่ดีของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองของความต้องการทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์ (2538: 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดหมายในระดับหนึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้ทรัพยากรหรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือการศึกษาว่าทรัพยากร (resources) หรือสิ่งเร้า (stimulus) แบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดขึ้นได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

สาโรช ไสยสมบัติ (2534: 15) กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้งานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ นอกจากผู้บริการจะดำเนินการให้ผู้ที่มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการทำงานแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้ผู้ที่มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจด้วยความเจริญก้าวหน้าของงานบริการ ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ ก็คือ จำนวนผู้ที่มาใช้

บริการ ดังนั้นผู้บริการที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ลึกซึ่งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่มาใช้บริการ เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

วิลลิสท์ ทรียงกูร (2526 อ้างใน ศักดิ์ชาย เปี้ยแดง, 2539: 10) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนเราที่สัมพันธ์กับโลกทัศน์ที่เกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี – เลว – พอใจ – ไม่พอใจ – สนใจ – ไม่สนใจ เป็นต้น

จากความหมายข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นด้านบวกของบุคคลในช่วงเวลาหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลนั้นจะมีมากน้อยเพียงใดเป็นเวลานานเท่าไรย่อมมีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

1.1.3 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะหนึ่งลักษณะใดซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์ (2528:53) ได้เสนอไว้ว่า เทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ได้แก่ การสร้างประโยคหรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการวัด โดยกำหนดหัวข้อให้เลือกซึ่งโดยทั่วไปกำหนดไว้ 5 หัวข้อ เมื่อวัดทัศนคติ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528:137) ได้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกก่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรงแต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยทางอ้อมได้ โดยวัดจากความคิดเห็นของบุคคลที่ต้องการจะศึกษาแทน ฉะนั้น การวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528:25) กล่าวว่า ความพึงพอใจหรือทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกก่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่ก็สามารถวัดได้โดยอ้อม โดยวัดจากความคิดเห็นและการใช้เทคนิคของ Likert ในการวัด ซึ่งกำหนดหัวข้อให้เลือกโดยทั่วไปจะกำหนดไว้ 5 ข้อ เมื่อวัดทัศนคติในทุกประเด็นแล้วก็จะนำผลของคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และผลออกมาเป็นค่าของทัศนคติ

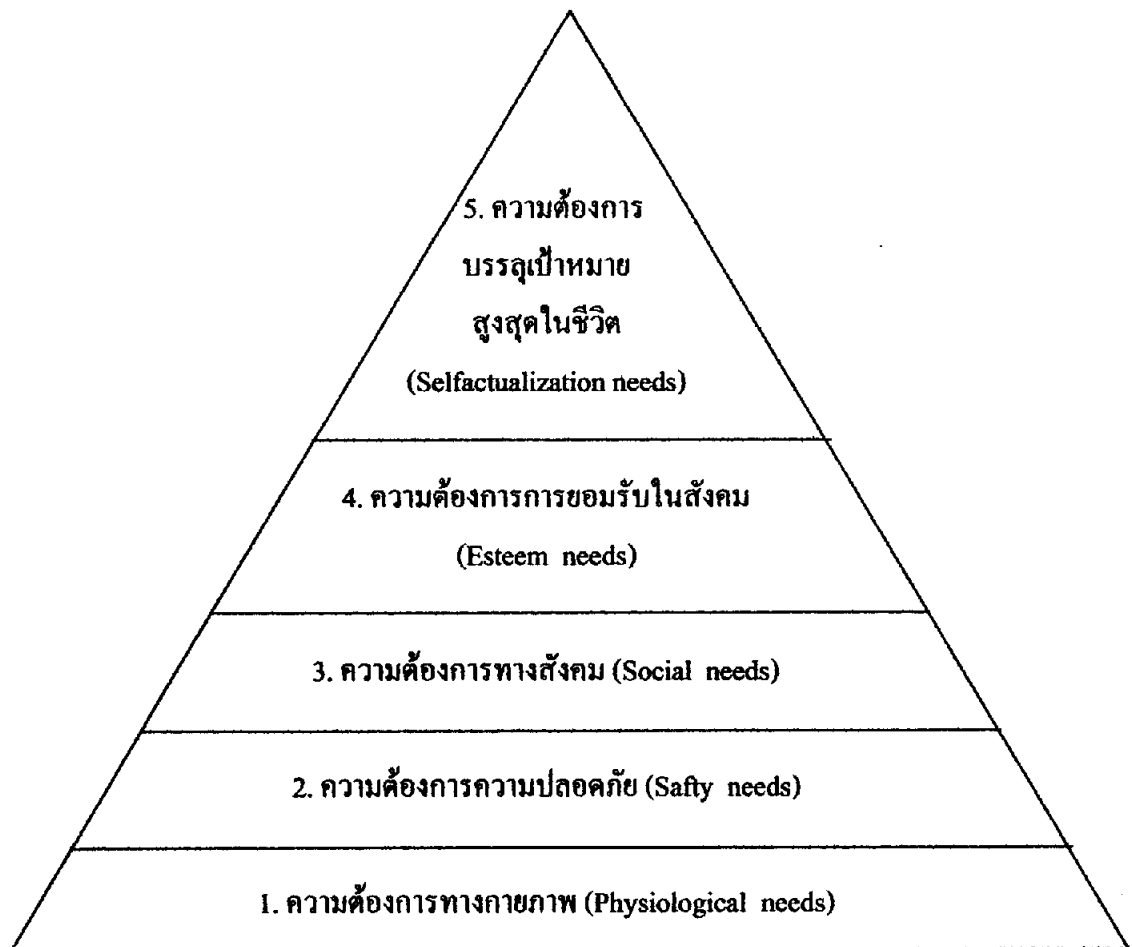
ดังนั้น ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปก็ได้ ความพึงพอใจเป็นกริยาด้านความรู้สึก (reactionary feeling) ค่อสิ่งเร้า (stimulant) ที่แสดงผลออกมา (yield) ในลักษณะของผลลัพธ์สูงสุด

(final outcome) ของกระบวนการประเมิน (evaluative process) โดยบอกถึงผลการประเมินว่า เป็นไปในทิศทางบวก (positive direction) หรือลบ (negative direction) หรือไม่มีปฏิกิริยาตอบรับ คือเฉยๆ (non reaction) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1.2.1 ทฤษฎีการจูงใจ Maslow (Maslow's General Theory of Human Motivation)

Maslow (1967 อ้างใน บุญทัน คอกโรตอง, 2523: 131-139) ได้อธิบายทฤษฎีความต้องการ โดยได้เสนอข้อความเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนของความต้องการดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรวยความต้องการของมนุษย์

ที่มา: บุญทัน คอกโรตอง (2523) ทฤษฎีการบริหารองค์กร กรุงเทพมหานคร โอเคเอ็นเอสโตร์

ซึ่งในกรวยความต้องการสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. ความต้องการของมนุษย์ได้จัดตามขั้นตอนของความสำคัญจากความต้องการขั้นต่ำสุดคือความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความรัก ความมีส่วนร่วมในสังคม จนถึงความบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิต

2. คนมีความต้องการเสมอ ความต้องการทั้งหมดไม่เคยทำให้คนพอใจ เมื่อมีความต้องการอย่างหนึ่งเกิดขึ้นและได้รับความต้องการนั้นแล้ว ความต้องการอย่างใหม่ก็เกิดขึ้น ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เสาะหาความต้องการเพื่อตนเองเสมอ

3. เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งถูกตอบสนองในขั้นดี ความต้องการเช่นนั้นก็โดนกระตุ้นพฤติกรรมของบุคคลอีก เช่น บุคคลนอนหลับปกติ การนอนหลับเป็นการหยุดการกระตุ้น แต่ถ้าหากบุคคลไม่ได้นอนหลับมา 2 วัน เขาต้องการชดเชยนั้น คือความรักษาตัว นั่นคือ ความต้องการอย่างอื่นลดน้อยลง แต่ความต้องการพักผ่อนเป็นแรงกระตุ้นอย่างแรง

4. ความต้องการของคนเป็นอิสระไม่ก้าวก่ายกัน เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ความต้องการอีกอย่างหนึ่งหายไป เพราะแต่ละความต้องการรักษาหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ นอกจากนี้ Maslow ยังได้วางขั้นตอนของความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อใช้ชีวิตอยู่ได้เช่น ลมหายใจ อาหาร น้ำ

2) ความต้องการความปลอดภัย เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองดีขึ้น ความต้องการที่สูงขึ้นไปอีกขั้นหนึ่งก็มีบทบาทครอบคลุมพฤติกรรมของคน นั่นคือ ความต้องการความปลอดภัย มีความปรารถนาที่จะป้องกันอันตรายและสิทธิอันชอบธรรมของตน เช่นเดียวกับการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและอื่นๆ สิ่งที่ต้องการคือความปลอดภัยทั้งทางชีวิต และประโยชน์ที่จะได้รับ

3) ความต้องการทางสังคม เมื่อความต้องการทั้งสองนั้นเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการทางสังคมเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญทางพฤติกรรมของคน ความต้องการทางสังคม เช่นความต้องการเป็นเจ้าของ การคบค้าสมาคม ขอมริบโดยบุคคลอื่นรวมทั้งการมีเพื่อนและความรัก เพราะมนุษย์ทุกคนทุกนามต้องการสิ่งที่เขาปรารถนา แม้กระนั้นในการทำงาน ผู้จัดการหรือผู้บริหารประเทศมักจะพยายามปิดบังทำลายแนวความคิดของกลุ่มชนที่รวมกันขึ้น เพื่อหาทางป้องกันสิทธิและผลประโยชน์ของตน ตามแนวทางขององค์กรนอกรูปแบบ

4) ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ความต้องการชนิดนี้เกิดขึ้นได้เพราะความ

ต้องการข้างต้นได้บรรลุเป้าหมายความต้องการชนิดนี้ คือนิยมในตัวเองและนิยมต่อคนอื่น ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพตัวเอง มีความบรรลุจุดประสงค์เป็นตัวของตัวเอง มีเสรีภาพ และมีอิสรภาพ ถ้าความต้องการทางสังคมนี้เป็นที่พอใจจะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึดีกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีกำลังใจ และรู้สึกที่ชีวิตเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ แต่ถ้าหากความต้องการไม่สมประสงค์ บุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่มีความรู้สึกต่ำต้อย อ่อนแอ และหมกมุ่นใจ และความต้องการที่นำไปสู่ความเป็นที่ยอมรับในสังคมอีกประการหนึ่ง ความต้องการมีศและฐานะ เป็นที่ยอมรับ เป็นคนที่คนอื่นพึงพอใจและมีเกียรติ

5) ความต้องการการบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิต คือ ความต้องการที่พิจารณาถึงสมรรถนะที่เป็นไปได้ของคน และบรรลุเป้าหมายที่คนต้องการและดำเนินการเพื่อพัฒนาในสิ่งที่คุณบรรลุ นั่น เช่น เป็นนักกีฬา นักการเมือง นักวิชาการ นักธุรกิจ หรือนักการศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ได้เป็นผู้มีชื่อเสียงในสาขานั้นๆ อย่างสูงเด่น และการบรรลุเป้าหมายต่างๆตามแต่ละสาขาวิชานั้น ประชาชนส่วนมากได้เป็นผู้ยอมรับด้วย เพราะบุคคลบางคนอาจจะบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิตเกี่ยวกับฐานะและตำแหน่งได้ แต่คนส่วนมากไม่ยอมรับ

1.2.2 ทฤษฎีการจูงใจ การบำรุงรักษาของ Herzberg ได้กล่าวถึง ปัจจัยการจูงใจซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ ได้แก่ โอกาสความสำเร็จ การยอมรับ ความรับผิดชอบ ความเจริญก้าวหน้า และปัจจัยการบำรุงรักษาซึ่งเป็นตัวขัดขวางความพึงพอใจ ได้แก่ นโยบายขององค์กร สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

1.2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Mc Celland แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ความต้องการความสำเร็จ
- 2) ความต้องการการมีอำนาจ
- 3) ความต้องการความสัมพันธ์

ความต้องการความสำเร็จหรือที่เรียกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคคลที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดีและแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม

1.2.4 ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลจะประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะบังเกิดขึ้น แล้วจึงดำเนินการปฏิบัติที่คนคาดหวังไว้ การจูงใจขึ้นอยู่กับ การคาดหวังของมนุษย์ต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom นี้ทำนายว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งต่างๆ ที่เขาปรารถนา

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการตามความคาดหวัง หรือเป็นสภาพความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการให้บริการ ตามที่คาดหวังมากกว่าที่คาดหวัง หรือน้อยกว่าที่คาดหวังอาจเปลี่ยนแปลงได้โดยขึ้นกับระยะเวลา หรือสภาพแวดล้อมโดยที่บุคคลในที่นี้หมายถึงผู้ใช้บริการ

2. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547 : 3-22) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับศูนย์ฯ ไว้ดังนี้

2.1 ความเป็นมา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2522 ในคราวเสด็จพระราชดำเนินมาเปิดศาลพระบวรราชานุสาวรีย์ของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ณ ที่นั้น ราษฎร 7 ราย ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินบริเวณพื้นที่หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 264 ไร่ เพื่อต้องการให้สร้างพระตำหนัก ด้วยเห็นว่าพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปที่ไหนก็พยายามที่จะพัฒนาทำให้ที่ดินเจริญขึ้น เนื่องจากผืนดินมีสภาพเสื่อมโทรมไม่สามารถทำการเกษตรได้ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,200 มิลลิเมตร.ต่อปี วันที่ฝนตกมีช่วงสั้นดินเป็นทราย สภาพภูมิประเทศมีความลาดชัน เกิดการชะล้างพังทลายของดินสูง ลักษณะลุ่มน้ำเหนืออำนวยความสะดวกเกิดการชะล้างพังทลายของดิน เกษตรกรขาดความเข้าใจในการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีการปลูกพืชชนิดเดียว(มันสำปะหลัง)ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยขาดการบำรุงรักษาดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลงอย่างรวดเร็ว ดินไม่ชุ่มน้ำ พื้นที่โครงการอยู่ในระดับสูงกว่าทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในพื้นที่ ไม่สามารถส่งน้ำเข้าไป ช่วยเหลือบริการในพื้นที่ได้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นส่งผลกระทบต่อผลผลิตที่เกษตรกรได้รับในระยะแรกของการจัดตั้งศูนย์ฯต่ำกว่าที่ควร เกษตรกรร้อยละ 80 มีรายได้สุทธิจากการเกษตรและรายได้เสริมรวมกันแล้วเพียง 10,115บาทต่อครัวเรือนต่อปีส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่ารายจ่ายเป็นเงินมากกว่า 10,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงวิเคราะห์ปัญหาเมื่อพระองค์ทรงทอดพระเนตรที่ดินผืนนี้ว่า “ เป็นดินทราย มีแร่ธาตุน้อย ” และ “ มีการตัดป่าแล้วปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพดและมันสำปะหลัง ทำให้ดินจืดและกลายเป็นดินทราย ในฤดูแล้งจะมีการชะล้างเนื่องจาก

ลมพัด(wind erosion) ในฤดูฝนจะมีการชะล้างเนื่องจากน้ำเซาะ (water erosion) ” ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับผู้ถวายที่ดินตอนหนึ่งความว่า “ ถ้าหากไม่สร้างค้ำหนักแต่สร้างเป็นสถานที่ที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรจะเอาไหม เขาก็บอกยินดี ก็เลยเริ่มทำในที่นั้น ” เขาก็ยินดีถวายแล้ว 264 ไร่ และได้ทรงพระราชทานกระแสพระราชดำรัสกับข้าราชการกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอ จังหวัด และเอกชนให้ร่วมกันพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ จัดทำเป็นศูนย์ศึกษาตัวอย่างสาธิตการพัฒนากิจการเกษตรกรรมและงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรและผู้สนใจได้เข้าชม ศึกษาค้นคว้าวิจัยหาความรู้เพิ่มเติม โดยได้ทรงพระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้คือ

2.1.1 พัฒนาให้เป็นศูนย์ตัวอย่างด้านการเกษตรกรรมที่สมบูรณ์แบบทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำ พื้นฟูสภาพป่า การพัฒนาดิน การวางแผนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ที่เกษตรกรและผู้สนใจสามารถเข้ามาชมศึกษา ค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมและนำไปปฏิบัติตามได้ เพื่อพัฒนาอาชีพและพื้นที่ทำกินของคนให้เพิ่มผลผลิตมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นอาชีพเสริม เพิ่มฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพิ่มรายได้จากอาชีพหลักอีกทางหนึ่ง

2.1.2 พัฒนาพื้นที่รอบนอกศูนย์ศึกษาฯ บริเวณลุ่มน้ำโจน ให้มีความเจริญขึ้นเป็นตัวอย่างแก่การพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

2.1.3 ให้นำวิธีการที่ได้ผลมาแล้วถูกต้องประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดมา คำนึงการต่อมาราชฎร ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเพิ่มเติมอีก 497 ไร่ ผนวกกับที่ดินบริเวณสวนรุกขชาติและสวนพฤกษศาสตร์ และได้ทรงซื้อที่ดินที่ติดอยู่กับศูนย์ฯเพิ่มเติมเพื่อจัดทำโครงการพัฒนาส่วนพระองค์เขาหินซ้อน เนื้อที่ 655 ไร่ รวมเนื้อที่ทั้งหมดของศูนย์ฯ 1,895 ไร่ เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2523 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชื่อว่า “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” และต่อมาได้พระราชทานนามว่า “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

2.2 สถานที่ตั้งและพื้นที่รับผิดชอบ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ห่างจากกรุงเทพฯ 132 กิโลเมตรทางทิศตะวันออกเฉียง ออกบ้นฝั่งขวาของถนนสายฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี บนทางหลวง แผ่นดินสาย 304 อยู่บริเวณ กม.ที่ 51-52 ระยะทางห่างจากอำเภอพนมสารคาม 17 กิโลเมตร มีพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

2.2.1 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื้อที่ 1,240 ไร่ และพื้นที่โครงการพัฒนาส่วนพระองค์เขาหินซ้อน เนื้อที่ 655 ไร่ รวมพื้นที่ทั้งหมดของศูนย์ฯ 1,895 ไร่

2.2.2 หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ บริเวณดุ่มน้ำโจน ซึ่งเป็นหมู่บ้านเป้าหมายในการปฏิบัติงานขยายผล จำนวน 15 หมู่บ้าน ในตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เนื้อที่ 111,214 ไร่

2.2.3 พื้นที่โครงการพัฒนาส่วนพระองค์บางค้อ เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบาง -ค้อ จังหวัดฉะเชิงเทรา เนื้อที่ 114 ไร่

2.2.4 พื้นที่ราษฎรน้อยเกล้าฯอวาย เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านธารพุด ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เนื้อที่ 32 ไร่

2.3 แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานตามที่ได้ทรงพระราชทานให้แก่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

2.3.1 ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา ด้านต่างๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ศูนย์ฯจึงเปรียบเสมือน “ต้นแบบ” ของความสำเร็จที่จะเป็นแนวทางและตัวอย่างให้แก่พื้นที่อื่นๆ ได้ทำการศึกษา

2.3.2 มีการแลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักวิชาการ นักพัฒนาส่งเสริม และเกษตรกร การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยต่างๆ ที่ได้ผลแล้ว ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในพื้นที่ ศูนย์ฯ จึงเป็นแหล่งผสมผสานวิชาการและปฏิบัติการ เป็นแหล่งศึกษาทดลองของนักวิชาการ เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ของนักพัฒนาส่งเสริม และเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อปฏิบัติเป็นอาชีพของเกษตรกร

2.3.3 มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เน้นการพัฒนาแบบผสมผสาน อยู่บนหลักการและพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ฯ เป็นตัวอย่างที่ดีของแนวคิดแบบสหวิทยาการ ซึ่งก่อเกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่ จัดเป็นแบบจำลองของพื้นที่และรูปแบบการพัฒนาที่ควรจะเป็นให้เป็นอย่างว่าในพื้นที่ลักษณะหนึ่งๆ นั้นจะสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ได้อย่างไรบ้าง มิใช่การพัฒนาเฉพาะทางใดทางหนึ่ง ให้พยายามใช้ความรู้มากสาขาและแต่ละสาขาให้เกิดประโยชน์เกี่ยวพันกับการพัฒนาสาขาอื่น

2.3.4 การประสานงานระหว่างส่วนราชการแบบบูรณาการ จัดเป็นแนวทางและวัตถุประสงค์สำคัญยิ่งประการหนึ่ง แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ เน้นการประสานงาน การประสานแผน และการบริหารจัดการระหว่างกรม กองและส่วนราชการต่างๆ ให้เกิดเป็นจริงขึ้น

2.3.5 เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ มีการศึกษาทดลองและสาธิตให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินงานพร้อมกันในทุกด้าน ทั้งด้านการฟื้นฟูสภาพป่า การพัฒนาที่ดิน การเพาะปลูก การปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการพัฒนาทางด้านสังคมและงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

คังพระราชดำรัสให้ศูนย์ฯ ทำหน้าที่เสมือน “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” (Living Natural Museum) เป็นศูนย์รวมการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ (one stop service) เป็นศูนย์ฝึกอบรมหรือศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรกรรมครบวงจร ซึ่งเกษตรกรและผู้เยี่ยมชมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรและงานศิลปหัตถกรรมที่บ้าน เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนา (development tourism) ให้นักท่องเที่ยวและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงได้เข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งนอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินแล้วยังได้เรียนรู้เรื่องการเกษตร ช่วยกระตุ้นจิตสำนึกของคนในชาติให้ตระหนักถึงการเป็นสถานศึกษาพื้นฐานชีวิตมนุษย์กับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

2.4 บทบาทหน้าที่

“ศูนย์ศึกษาการพัฒนา” มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นสถานที่ “ศึกษา” และให้ “พัฒนา” ไปพร้อมกัน กล่าวคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย และแสวงหาแนวทางหรือวิธีการพัฒนาถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรสาขาต่างๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเพื่อการประกอบอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นๆ ให้ราษฎรได้รู้ ได้เห็น ได้สัมผัส และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง เพื่อศึกษาทดลองได้ผลแล้วก็จะนำไปขยายผลในลักษณะ “การพัฒนา” ราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และขยายผลเป็นวงกว้างออกไปเรื่อยๆ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ถือเป็นภารกิจสำคัญในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พระอัจฉริยภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ประชาชนโลกทุกคนชาติทุกชนชั้นได้รับรู้ถึงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นกรอบแนวคิดของหลักการ และแนวทางปฏิบัติของเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่มุ่งสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง พัฒนาคน ให้สามารถดำรงชีวิตได้แบบพออยู่พอกินและสามารถพึ่งพาตนเองได้ การเป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมและให้บริการประชาชนนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการ 4 ประการ คือ

2.4.1 เกษตรทฤษฎีใหม่ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทรงชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ รวมถึงการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึง

ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่เพียงพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ปลูกฝังให้เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯตระหนักถึงพระราชดำริที่ว่า “การพัฒนาคนให้สามารถดำรง ชีวิตได้แบบพออยู่พอกิน สามารถพึ่งพาตนเองได้” จึงได้แนะนำส่งเสริมให้ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นการเกษตรผสมผสาน เหมาะสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินขนาดเล็ก 10-15 ไร่ โดยมีการจัดแบ่งที่ดินออกเป็นสัดส่วนคือ แหล่งน้ำ นาข้าว พืชผสมผสาน และโครงสร้างพื้นฐาน ในอัตราส่วน 30:30:30:10 หรือตามสภาพภูมิประเทศ อันเป็นแนวทางพัฒนาให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมสร้างระบบนิเวศ ลดความเสี่ยงด้านการเกษตรเมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกพืชเชิงเดี่ยว ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และมีรายได้ใช้จ่ายตลอดปี หากเป็นการเกษตรอินทรีย์ด้วยแล้ว การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช และโรคมะเร็งศัตรูพืชก็จะหมดไป ช่วยสร้างสมดุลของระบบการผลิตให้เกิดความพอเพียง พื้นที่เพาะปลูกมีความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ในการผลิตทั้งทรัพยากรดิน น้ำ พืชและป่าไม้ ช่วยเสริมสร้างความคิดและจิตสำนึกของการพึ่งพาตนเองได้ ภายใต้พื้นฐานของความพอเพียง เมื่อเกิดความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ความยั่งยืนก็จะบังเกิดขึ้นในที่สุด

2.4.2 ศูนย์ขยายพันธุ์หญ้าแฝก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมี

พระราชดำริว่า “การปรับปรุงที่ดินนั้นต้องอนุรักษ์ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ไว้ไม่ให้ไหลหรือลอกจากดินทิ้งไป สงวนไม้ยืนต้นที่เหลืออยู่เพื่อที่จะรักษาความชุ่มชื้นของผิวดิน” เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2534 ได้ทรงพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝกเป็นครั้งแรกกับ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการ กปร. ว่าให้ทำการศึกษาทดลองปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และอนุรักษ์ความชุ่มชื้นไว้ในดิน ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นวิธีการแบบง่ายๆ ประหยัด ไม่ต้องให้การดูแลภายหลังการปลูกมากนัก เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ ดังพระราชดำริที่ว่า “หญ้าแฝกเป็นพืชเอนกประสงค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแพร่หลาย นอกจากคุณสมบัติของหญ้าแฝกที่ปลูกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินแล้ว รากหญ้าแฝกที่ยังลึกลงไปดินยังช่วยดูดซับสารพิษที่ปนเปื้อนมากับน้ำที่ไหลผ่าน อีกทั้งคุณสมบัติพิเศษของกอและใบหญ้าแฝก ที่ปลูกล้อมรอบพื้นที่เกษตร ยังมีส่วนช่วยในการป้องกันปลวกและหนูไม่ให้เข้ามา ทำความเสียหายให้กับพืชและผลิตผลในพื้นที่นั้นๆ

รวมทั้งใช้ป้องกันงูได้อีกด้วย” และทรงย้ายอยู่เสมอว่ากระบวนการพัฒนาที่คันทันทั้งหมดนี้จะต้องชี้แจงให้ราษฎร ซึ่งเป็นเป็นผู้ได้รับประโยชน์มีส่วนร่วมและลงแรงด้วยศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตระหนักถึงภารกิจนี้ จึงได้ทำการขยายพันธุ์กล้าหญ้าแฝกมากกว่าปีละ 6,000,000 กล้า สำหรับแจกจ่ายให้เกษตรกรและผู้สนใจได้นำเอาไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง พร้อมเอกสารคำแนะนำและคู่มือการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก พร้อมทั้งจัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อสาธิตและส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินเพื่อปลูกในพื้นที่ลาดเท และปลูกบริเวณขอบบ่อ และเพื่อสงวนความชื้นไว้ในดินในแปลงเพาะปลูกพืชไร่และไม้ผล

2.4.3 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งสวนป่าสมุนไพรเขาหินซ้อนขึ้นในปี พ.ศ. 2523 เพื่อเป็นแหล่งปลูกรวบรวมพืชสมุนไพรชนิดต่างๆ สำหรับการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เผยแพร่การใช้ประโยชน์ และเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป สวนป่าสมุนไพรเขาหินซ้อนเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรซึ่งนับว่ามีมากชนิดที่สุดในประเทศไทยมากกว่า 800 ชนิด ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุน และส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรสำหรับป้องกันกำจัดหรือบรรเทาอาการของโรคบางชนิดที่เกิดขึ้นทั้งในคน สัตว์ และพืช ทั้งนี้เพื่อลดโทษและพิษภัยของสารเคมีที่ตกค้างในร่างกาย เพื่อสร้างความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (environment friendly) อันเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร เพื่อเสริมสร้างรายได้เสริม และเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

2.4.3 เป็นศูนย์ฝึกวิชาชีพ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ให้บริการฝึกอบรมวิชาชีพด้านเกษตรกรรมและศิลปหัตถกรรมพื้นฐาน รวมทั้งการซ่อมเครื่องยนต์ และความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป เพื่อสนองพระราชดำริในการให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นศูนย์การเรียนรู้ อันเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ฝึกหัดให้เกิดความชำนาญ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างเสริมรายได้ เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปสามารถติดต่อขอเข้ารับการฝึกอบรมได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

2.5 ระบบการบริหารงานของศูนย์ฯ

องค์การบริหารงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และคณะอนุกรรมการวางแผนแม่บทและติดตาม

ประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถสนองพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของส่วนบริหารงานมีรายละเอียดดังนี้

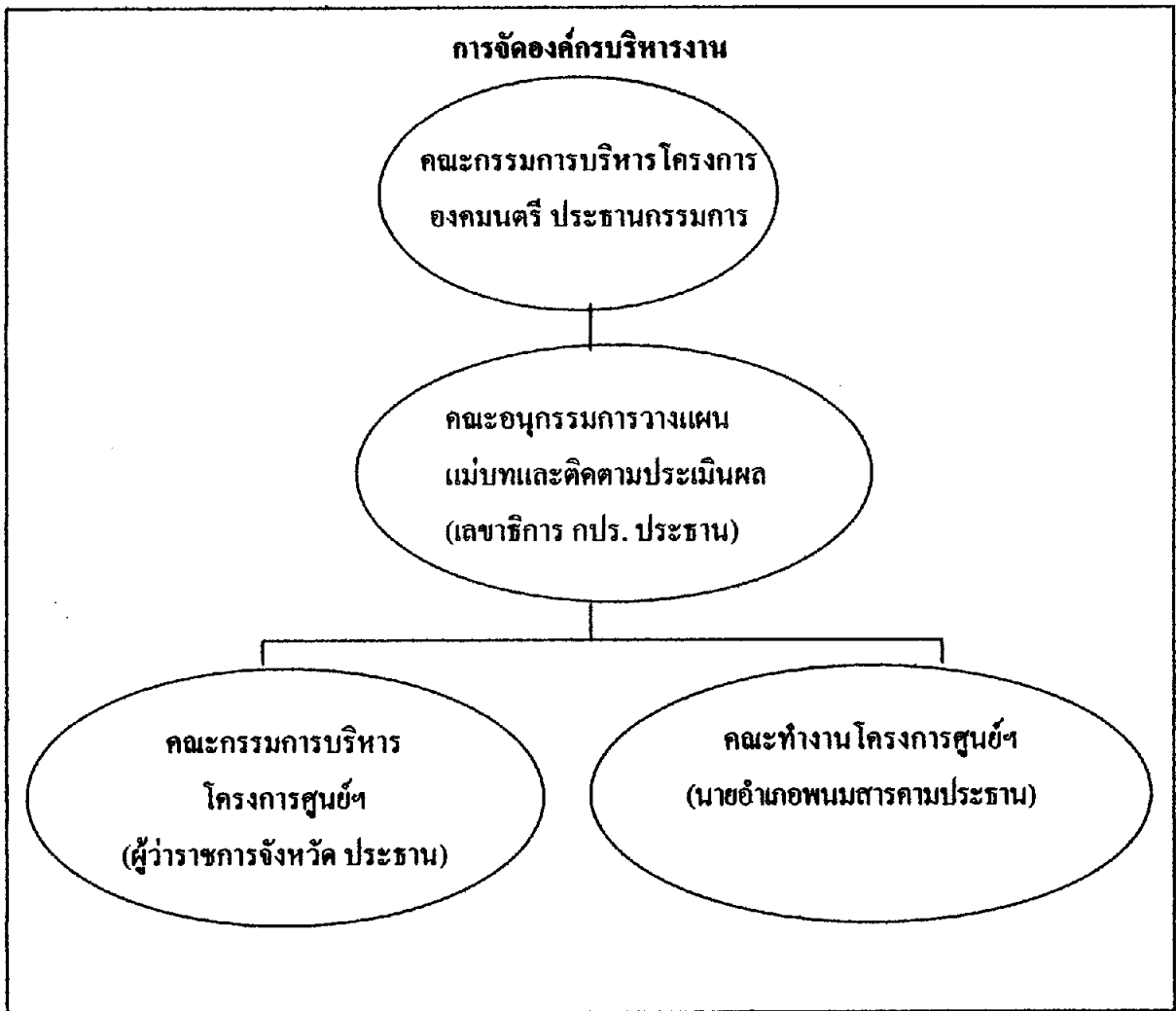
2.5.1 คณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย องคมนตรีเป็นประธาน และเลขาธิการ กปร. เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายในการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการบริหารโครงการ อำนวยการควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ ติดตามผล และให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานให้บรรลุผล

2.5.2 คณะอนุกรรมการวางแผนแม่บทและติดตามประเมินผล ประกอบด้วย เลขาธิการ กปร. เป็นประธาน และที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอนุกรรมการ และ เลขานุการ มีอำนาจ หน้าที่ ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำแผนแม่บทของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของคณะกรรมการบริหาร ติดตามผลการดำเนินงานและพิจารณา กลั่นกรองรายละเอียด โครงการและงบประมาณประจำปีตามที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเสนอขอรับการสนับสนุน

2.5.3 คณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และคณะทำงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้ดำเนินงานในระดับพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และประสานงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ จัดทำแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปี และให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมปฏิบัติงาน

2.5.4 คณะทำงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย นายอำเภอพนมสารคาม เป็นประธาน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นรองประธาน และผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน เป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีหน้าที่ ควบคุม กำกับ ดูแลและประสานการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และประสานการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีเสนอคณะ อนุกรรมการดำเนินงาน

โครงการฯ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นใดอันเกี่ยวข้องกับ โครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ
 แผนภูมิการบริหารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รายละเอียดดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการบริหารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ที่มา : ผลงานประจำปีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547)

2.6 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริหารจัดการองค์กรโดยมีการประสานงานระหว่างส่วนราชการแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญยิ่งประการหนึ่งของแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ ที่เน้นการประสานงาน การประสานแผน และ

การบริหารจัดการระหว่างกรม กองและส่วนราชการต่างๆ ให้เกิดเป็นจริงขึ้น โดยกรมพัฒนาที่ดิน ทำหน้าที่เป็นหน่วย งานหลักในการประสานการดำเนินงาน ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงาน คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ฝึกหัดการทำงานร่วมกันได้ความรู้ในการพัฒนา ดังพระราชดำรัสที่ว่า “กรมกองต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้าน ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประองคองกัน ประสานกันตามธรรมดาแต่ละฝ่ายต้องมีศูนย์ของตน แต่ว่าอาจจะมียานถือว่าเป็นศูนย์ของตัวเอง คนอื่นไม่เกี่ยวข้อง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรมกอง ทั้งด้านเกษตรหรือด้านสังคม ทั้งด้านหางาน การส่งเสริมการศึกษามาอยู่ด้วยกันก็ หมายความว่าประชาชน ซึ่งต้องใช้วิธีการ ทั้งหลายก็สามารถที่จะมาดู ส่วนเจ้าหน้าที่จะให้ความ อนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมหน้าในที่เดียวกัน เหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้าน ก็หมายถึงว่าที่ สำคัญ ปลายทางคือประชาชนจะได้รับประโยชน์ และต้นทุนของผู้เป็นเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์”

ส่วนราชการที่ร่วมดำเนินการประกอบด้วยหน่วยงานจาก 4 กระทรวงหลัก เพื่อเป็น การสร้างเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่หมู่คณะ โดยรวมป้องกันการแบ่งแยกหรือการแบ่งพวก พ้องในระหว่างส่วนราชการ จึงโปรดเกล้าฯ ให้เรียกส่วนราชการ ที่มาทำงานร่วมกันนี้ว่า “งาน” แทน “กรม” และเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนด ขอบเขตหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

2.6.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) งานพัฒนาที่ดิน (กรมพัฒนาที่ดิน) มีหน้าที่

- (1) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานกับหน่วยงาน ต่างๆ ที่ร่วมปฏิบัติงานให้การดำเนิน งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้
- (2) สาธิตและส่งเสริมการเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตร ผสมผสาน แทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อให้เกษตรกรเกิดความพออยู่พอกินและพึ่งพาตนเองได้ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อความยั่งยืนทางการเกษตร
- (3) สาธิต ส่งเสริม และขยายพันธุ์หญ้าแฝก แนะนำการปลูก และประโยชน์ของหญ้าแฝก เพื่อแจกจ่ายพร้อมเอกสารคำแนะนำให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ สำหรับปลูกเพื่อป้องกันการชะล้างของดิน บริเวณของบ่อน้ำโดยเฉพาะในพื้นที่ลาดชัน และเพื่อ สงวนความชื้นไว้ในดินในแปลงพืชไร่-ไม้ผล

(4) ศึกษา ทดลอง วิจัยด้านการพัฒนาที่ดิน การอนุรักษ์ดิน และน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน และการเพิ่มผลผลิตพืชและศักยภาพในการผลิตพืชของดินในดินที่ มีปัญหา

(5) การสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้นในพืชผักรับประทานผล ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการวิจัยศึกษาปรับปรุงพันธุ์พืช เพื่อสร้างพันธุ์พืชที่มีคุณภาพดีเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สำหรับเผยแพร่สู่เกษตรกร ได้แก่ ข้าวโพดหวานพันธุ์มิตรทอง ข้าวโพด ข้าวเหนียวพันธุ์มิตรเงิน ถั่วฝักยาวพันธุ์พนมสารคาม และถั่วฝักยาวพุ่มพันธุ์เขาหินซ้อน

(6) สาธิตและก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทางลำเลียงในไร่นา ทางระบายน้ำ และบ่อคักตะกอนดิน

(7) สาธิตและแนะนำเกษตรกรในการวางแผนการใช้ที่ดินด้านการเกษตรตามแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

(8) สาธิตและส่งเสริมการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มผลผลิตพืช ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยอินทรีย์น้ำชีวภาพ

(9) ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการทรัพยากรดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการฝึกอบรม สาธิต และบริการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาที่ดินแก่เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และผู้สนใจทั่วไป

(10) งานขยายผลสู่เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และเกษตรกรสนใจ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตร โดยฝึกอบรม สาธิต และบริการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ซ่อมแซมบ่อน้ำประจำไร่นา พัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มศักยภาพการผลิตชุมชน พัฒนาบ่อน้ำดินเพื่ออุปโภคและบริโภค พื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่บ่อทรายร้าง ปรับปรุงแปลงนาเพื่อพัฒนาพื้นที่นาร้าง ฝึกอบรมการทำบัญชีฟาร์ม การเกษตรผสมผสาน การเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำขนมจากแป้งฟลาวมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และจัดตั้งกองทุนพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มเกษตรกร

2) งานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร) มีหน้าที่

(1) ศึกษาทดสอบพันธุ์ พันธุ์ข้าว การปลูกฝักอานามัย การเพาะเห็ด เทคโนโลยีการเพาะปลูกพืชต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ วิชาการหลังการเก็บเกี่ยว

(2) ศึกษาทดสอบไม้ผลในพื้นที่ดินทรายระบบเกษตรอินทรีย์

(3) ศึกษาทดสอบการปลูกยางพารา

(4) การแปรรูปหม่อนเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

(5) ผลิตและขยายพันธุ์พืชที่มีคุณภาพดี เพื่อสนับสนุน

เกษตรกรและหน่วยงานอื่น

(6) แนะนำถ่ายทอดเทคโนโลยีวิชาการเกษตรแผนใหม่แก่

เกษตรกรและผู้สนใจ

3) งานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)

มีหน้าที่

(1) รวบรวมพันธุ์ไม้ผล ผลัดต้นพันธุ์ไม้ผลไม้ยืนต้น ผลัดกล้า ไม้สำโรง ผลัดพันธุ์ผักและสมุนไพร ดูแลรักษาแปลงแม่พันธุ์ ดูแลแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งผลิตไม้ผลพันธุ์ดี เพื่อแจกจ่ายหรือเปลี่ยนพันธุ์ให้แก่เกษตรกรให้นำไปปลูกในพื้นที่

(2) ฝึกอบรมวิชาชีพทางการเกษตร ถ่ายทอดความรู้วิชาการ และเทคนิคแผนใหม่เกี่ยวกับไม้ผล เช่น การปลูก การดูแลรักษา การขยายพันธุ์ไม้ผล เป็นต้น

(3) ส่งเสริมการผลิตและการจัดการผลผลิตไม้ดอกไม้ประดับ

(4) พัฒนาสารสนเทศองค์ความรู้เพื่อการส่งเสริมการเกษตรสู่

เกษตรกร

(5) ผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ

การเกษตร

4) งานส่งเสริมสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) มีหน้าที่

(1) รับผิดชอบในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มสตรีสหกรณ์

(2) ส่งเสริมแนะนำช่วยเหลือด้านสหกรณ์

(3) ประสานงานเพื่อพัฒนาอาชีพแก่สมาชิกสหกรณ์

(4) ให้การศึกษาอบรมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์

แก่เกษตรกรในพื้นที่

(5) ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

(6) บริหารงานโรงสีข้าวพระราชทาน

5) งานปศุสัตว์ (กรมปศุสัตว์) มีหน้าที่

(1) สาธิต ส่งเสริม การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ สุกร เป็ด ไก่ โค กระบือ

(2) สาธิต ส่งเสริม การผลิตอาหารสัตว์

(3) ให้บริการพัฒนาสุขภาพสัตว์เลี้ยง ทำวัคซีนป้องกันโรค

และบริการผสมเทียม

(4) จัดหาและขยายพันธุ์สัตว์ เพื่อการสาธิต ส่งเสริม และ

บริการเกษตรกร

(5) จัดทำธนาคารโค กระบือ เพื่อให้เกษตรกรยืมไปเลี้ยง เมื่อได้ผลผลิตให้นำมาคืนให้กับธนาคาร

6) งานประมง (กรมประมง) มีหน้าที่

(1) ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำชนิดต่างๆ เพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่ายแก่เกษตรกร รวมทั้งปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อเพิ่มปริมาณอาหารโปรตีนแก่เกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ

(2) ศึกษาดูงานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตลอดจนส่งเสริมและบริการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกร

(3) ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในพื้นที่ของตนเอง

(4) ศึกษาวิจัยด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำ เพื่อนำไปสู่การทำประมงอย่างยั่งยืน

7) งานชลประทาน (กรมชลประทาน) มีหน้าที่

(1) จัดหาแหล่งน้ำและการพัฒนาแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภคและการเกษตรของราษฎรในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำโจน

(2) การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ การก่อสร้างฝายทดน้ำ การก่อสร้างสระเก็บน้ำ และการขุดลอกลำห้วยธรรมชาติ

(3) วางระบบชลประทานส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูก และดูแลบำรุงรักษาอาคารชลประทานที่ก่อสร้างแล้วให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในบริเวณลุ่มน้ำโจน และบริเวณพื้นที่เพาะปลูกของโครงการท่าลาด

(5) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 จนถึงปัจจุบัน ได้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำทั้งหมด 9 แห่ง ความจุทั้งสิ้น 5.75 ล้านลูกบาศก์เมตร คลองส่งน้ำยาวทั้งสิ้น 26.50 กิโลเมตร ก่อสร้างฝายทดน้ำ 6 แห่ง และขุดสระเก็บน้ำ ความจุ 26,000 ลูกบาศก์เมตร 1 แห่ง พร้อมทั้งได้วางแผนการพัฒนาแหล่งน้ำขึ้นโดยการก่อสร้าง ฝายทดน้ำ และขุดสระเก็บน้ำอีกหลายแห่ง สามารถช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกในช่วงฤดูแล้งถึงฤดูฝนในพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำโจน เนื้อที่ 9,530 ไร่

2.6.2 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) งานสวนพฤกษศาสตร์ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)

มีหน้าที่

- (1) จัดสร้าง คูแล สวนพฤกษศาสตร์ และสวนสมุนไพร พื้นที่ 400 ไร่
- (2) ผลิตกล้าไม้ป่า กล้าไม้โตเร็ว กล้าพืชสมุนไพร สำหรับแจกจ่ายเกษตรกร หน่วยงานและผู้สนใจทั่วไป
- (3) วิจัยพรรณไม้ พรรณไม้ป่า และพืชสมุนไพร
- (4) วิจัยด้านไม้ป่าหายาก และพืชสมุนไพรภาคตะวันออก
- (5) จัดพิมพ์หนังสือพืชสมุนไพรในสวนป่าสมุนไพรเขาหินซ้อน
- (6) แปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร (แชมพูอัญชัน แชมพูว่าน หางจรเข้ แชมพูมะระขี้นก แชมพูเทียนกิ่ง กริมขนาดผสมดอกอัญชัน กริมขนาดผสมมะกรูด สบู่เหลวขมิ้นชัน สบู่เหลวบัวบก สบู่ก้อนว่านสาวหลง ยาหม่องน้ำ ยาหม่องเสลดพังพอน น้ำมันไพล ยาแก้ปวดตะไคร้หอม ยาอบสมุนไพร)
- (7) บริการอบสมุนไพร

2) งานสวนรุกขชาติ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) มี

หน้าที่

- (1) ดูแลรักษา ปรับปรุงสวนรุกขชาติ พื้นที่ 200 ไร่ สภาพป่าไม้ในโครงการเป็นป่าดิบแล้ง มีสภาพเสื่อมโทรมอย่างมาก ในปี 2525 ได้ทำการบำรุงรักษาพันธุ์ไม้เดิม ปลูกไม้โตเร็ว ไม้มีค่าหายาก และไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พะยูง ประดู่ ชิงชัน ยางนา และสัก
- (2) รวบรวมพรรณไม้ป่า พรรณไม้ที่น่าสนใจ อาทิ มะค่าโมง พะยูง ประดู่ ข่อยหนาม โมกมัน ขันทอง พยาบาท อนุรักษ์พรรณไม้ท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง แล้วนำมาปลูกรวบรวมไว้ เพื่อเป็นแหล่งเก็บเมล็ดไม้ ให้แก่ผู้สนใจ นักเรียน นักศึกษาได้ศึกษาความรู้
- (3) ใช้เป็นที่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนผู้สนใจทั่วไป

3) งานเพาะชำไม้กล้า (กรมป่าไม้) มีหน้าที่

- (1) ดูแลศูนย์เพาะชำกล้าไม้ พื้นที่ 495 ไร่
- (2) ผลิตกล้าไม้ป่า กล้าไม้มีค่าหายาก สำหรับแจกจ่ายเกษตรกร หน่วยงานต่างๆ และผู้สนใจทั่วไป มากกว่า 500,000 กล้าต่อปี

(3) ปลูกป่าเพิ่มเติมในพื้นที่ศูนย์ฯ และในพื้นที่โครงการพัฒนา ส่วนพระองค์ฯ

(4) ส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า

(5) ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์จากต้นไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.6.3 กระทรวงมหาดไทย

1) งานพัฒนาชุมชน (กรมพัฒนาชุมชน) มีหน้าที่

(1) เตรียมความพร้อมของชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาของ หน่วยงานต่างๆ

(2) ส่งเสริมอาชีพให้ราษฎรสามารถพึ่งพาตนเองได้

(3) ดำเนินการงานศูนย์สาธิตการตลาด พร้อมแนะนำให้มีกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

(4) พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กสิรินธร เพื่อเตรียมความพร้อม ให้แก่เด็กวัยเรียน

2.6.4 กระทรวงศึกษาธิการ

1) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา (สำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา) มีหน้าที่

(1) จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(2) จัดการศึกษานอกระบบเป็นการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรเคลื่อนที่

(3) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม

(4) ส่งเสริมบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม

สรุป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งศูนย์ ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2522 มีพื้นที่ รวมประมาณ 1,895 ไร่ โดยมีภารกิจหลักในด้านการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกป่าและการพัฒนาปศุสัตว์ การส่งเสริมด้านการประมง ด้านไม้ดอก ไม้ผล และการจัดการด้านสหกรณ์ เป็นต้น มีการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ

3. บริบทตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

แผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2547 อธิบายเกี่ยวกับจังหวัดฉะเชิงเทราไว้ดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา หรืออีกชื่อที่คนท้องถิ่นนิยมเรียก คือ แปดริ้ว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 5,351 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,344,375 ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 93 ตำบล 885 หมู่บ้าน อำเภอพนมสารคามเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด ห่างจากจังหวัดประมาณ 34 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 572 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 357,500 ไร่ มีประชากรทั้งสิ้น 78,815 คน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 87 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร สำหรับตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน เป็น 2 ตำบล ใน 8 ตำบลของอำเภอพนมสารคาม ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

3.1 ตำบลเขาหินซ้อน

ตำบลเขาหินซ้อน เป็นหนึ่งในตำบลของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา สภาพดั้งเดิมเป็นป่ารกทึบ และมีเนินเขากระจัดกระจายทั่วพื้นที่ ลักษณะของเนินเขาเป็นหินแกรนิต คั้งซ้อนกันเป็นลูกเขา ต่อมาได้มีประชากรเริ่มอพยพเข้ามาทำมาหากิน โดยปลูกพืชไร่เป็นหลัก และมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้นจนกระทั่งเป็นชุมชนใหญ่ ชาวบ้านที่ผ่าน ไปมามักเรียกที่แห่งนี่ว่า เขาหินซ้อน ตามลักษณะภูมิประเทศที่พบเห็น ปัจจุบันป่าไม้ได้หมดไป คงเหลือแต่พื้นที่การเกษตร และที่อยู่อาศัย

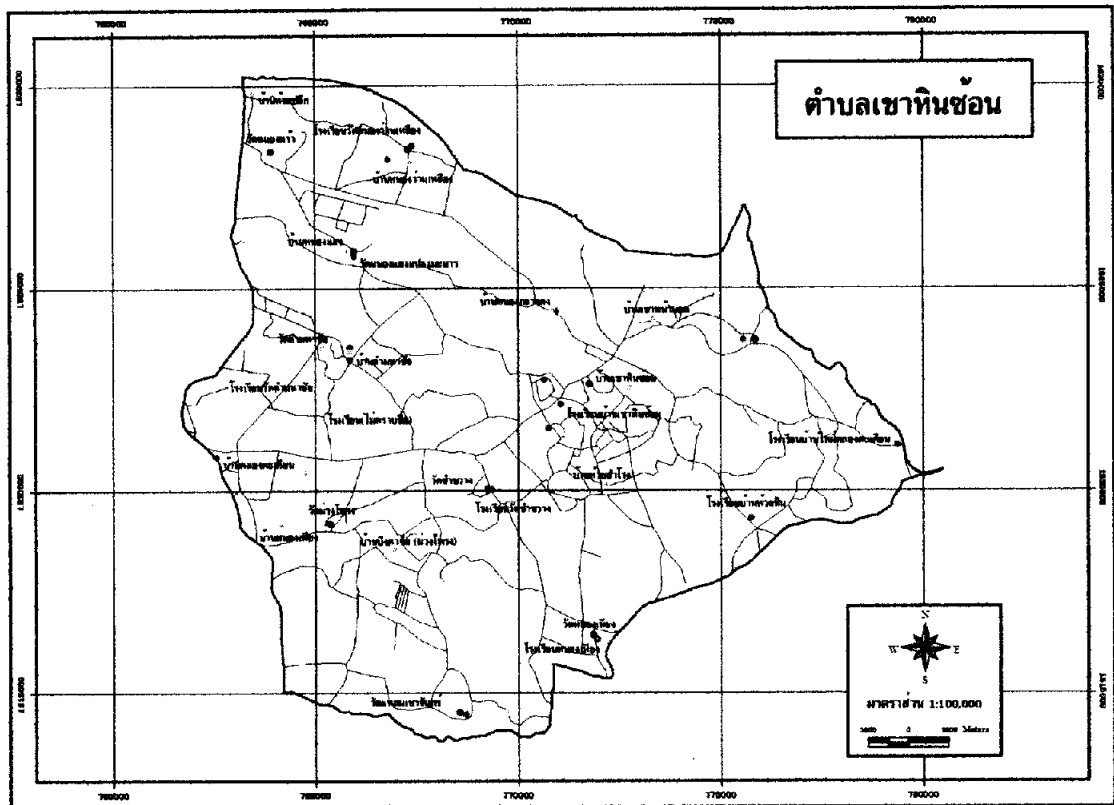
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหินซ้อน ยกฐานะจากสภาตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นหน่วยบริหารงานราชการส่วนท้องถิ่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็น อบต.ขนาดกลาง (ชั้น 3)

3.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเขาหินซ้อน มีเนื้อที่ทั้งหมด 176.60 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอพนมสารคาม 21 กิโลเมตร และมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ อำเภอโคกปีบ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อ ตำบลคูยายหมี ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต
ทิศตะวันออก	ติดต่อ ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต
ทิศตะวันตก	ติดต่อ ตำบลบ้านซ่อง ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม

ที่ตั้งและอาณาเขตของตำบลเขาหินซ้อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แสดงที่ตั้ง และอาณาเขต ตำบลเขาคินซอ้น

หมายเหตุ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคินซอ้น อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547) “รายงานประจำปี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคินซอ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.1.2 สภาพทางภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

1) **สภาพภูมิประเทศ** ตำบลเขาคินซอ้น ตั้งอยู่บนเนินสูงกว่าตำบลอื่น สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่น ดินเป็นดินทราย และลูกรังเป็นส่วนใหญ่ สภาพพื้นที่โดยรวมเป็นที่ราบสูงภูเขา และเทือกเขาที่ปรากฏทางตะวันออกเฉียงใต้

2) **สภาพภูมิอากาศ** มีลักษณะสภาพภูมิอากาศเป็นแบบเขตเมืองร้อน หรือ อากาศร้อนชื้นแถบเส้นศูนย์สูตร อุณหภูมิจะสูงเกือบตลอดปี โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ซึ่งเดือนเมษายนจะร้อนที่สุด แต่เดือนที่มีอุณหภูมิต่ำที่สุด คือ เดือนธันวาคม โดยในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ จะมีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกตลอดฤดู ส่วนฤดูหนาวมีอากาศแห้งแล้ง ซึ่งมีฤดูแตกต่างกัน 3 ฤดู คือ

(1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม โดยมีลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่าน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35-37 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 25-

27 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 200-300 มิลลิเมตร ซึ่งเป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชไร่ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวในระยะสั้น ๆ

(2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านมีฝนตกหนักบางพื้นที่ อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31-33 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23-25 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,000-1,200 มิลลิเมตร ซึ่งเป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การทำนาและปลูกไม้ผล

(3) ฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน อากาศเย็นและแห้ง อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 30-32 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20-23 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 50-100 มิลลิเมตร ซึ่งเป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การปลูกผักสวนครัว

3.1.3 สภาพทางสังคม

1) ประชากร

ตำบลเขาหินซ้อน มีประชากรตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎรมีประชากรทั้งสิ้น 11,126 คน แยกได้ดังนี้ ชาย 5,524 คน หญิง 5,602 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 7,825 คน เป็นชาย 3,845 คน หญิง 3,980 คน คราวเรือน 3,894 คราวเรือน

2) วัฒนธรรม

ประกอบด้วยหลายเชื้อชาติทั้งไทย ลาว เขมร และจีน พวกที่มีเชื้อสายลาว และเขมรนั้นเป็นผู้ที่อพยพและถูกกวาดต้อนมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 ถึงต้นรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันประชาชนเชื้อสายต่าง ๆ เมื่อเข้ามาอยู่นาน ๆ เข้า ได้แต่งงานผสมกลมกลืนกันไปกันไป แต่ในกลุ่มชนเชื้อสายลาวยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติ เช่น ประเพณีบุญกลางเดือน 3 โดยจะกระทำกันในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ซึ่งตรงกับเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี มีการทำบุญด้วยข้าวหลาม การทำบุญวันสารทลาว ส่วนชนเชื้อชาติจีนจะมีการไหว้เจ้าและบรรพบุรุษ ในเทศกาลตรุษจีนและสารทจีน เป็นต้น

3.1.4 สภาพทางเศรษฐกิจ

1) อาชีพ ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาหินซ้อนมีรายได้จากด้านการเกษตร การปศุสัตว์ และการอุตสาหกรรมตามลำดับ โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 97,797 ไร่ พืชที่ทำรายได้สูงสุดได้แก่ มันสำปะหลัง อาชีพรองลงมาได้แก่ ทำนาหว่าน นอกนี้ยังมีการเลี้ยงปศุสัตว์ ปลูกถั่วเหลือง ทำสวนผลไม้ ซึ่งแต่ละครัวเรือนอาจทำอาชีพมากกว่า 1 อย่างจำแนกได้ดังนี้

ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ มีจำนวน 786 ครัวเรือน

ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอย่างเดียว มีจำนวน 639 ครัวเรือน
 ครัวเรือนประกอบอาชีพค้าขาย มีจำนวน 36 ครัวเรือน
 ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ไว้ขาย มีจำนวน 160 ครัวเรือน
 การประกอบอาชีพหลักของประชาชนทั้งตำบล คือปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิต
 โดยเฉลี่ย 3,500 กิโลกรัม/ไร่

ราษฎรตำบลเขาหินซ้อน ประกอบอาชีพแยกเป็น

- (1) ทำนาปี เกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาหว่าน มีพื้นที่
 6,950 ไร่ จำนวนเกษตรกร 589 ราย
- (2) ปลูกมันสำปะหลังเป็นตำบลที่ปลูกมากที่สุดของอำเภอ พื้นที่ปลูก 69,690
 ไร่ จำนวนเกษตรกร 858 ราย
- (3) ปลูกถั่วเหลือง มีพื้นที่ปลูก 21,157 ไร่ จำนวน
 เกษตรกร 838 ราย

(4) การเลี้ยงสัตว์ปศุสัตว์, ประมง ดังนี้

โคเนื้อ	จำนวน	56 ราย
ไก่, เป็ด	จำนวน	53 ราย
ปลา	จำนวน	10 ราย
ปลูกไม้ผล	จำนวน	200 ราย
รับจ้าง	จำนวน	266 ราย
อื่น ๆ	จำนวน	36 ราย

2) รายได้ จากข้อมูลของแผนพัฒนาการเกษตร ตำบลเขาหินซ้อน ระบุว่า
 ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2551 ประชากรในตำบลมีรายได้เฉลี่ยต่อคน ไม่ต่ำกว่า 23,000
 บาท ต่อปี ซึ่งถือว่าไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

3.2 ตำบลเกาะขนุน

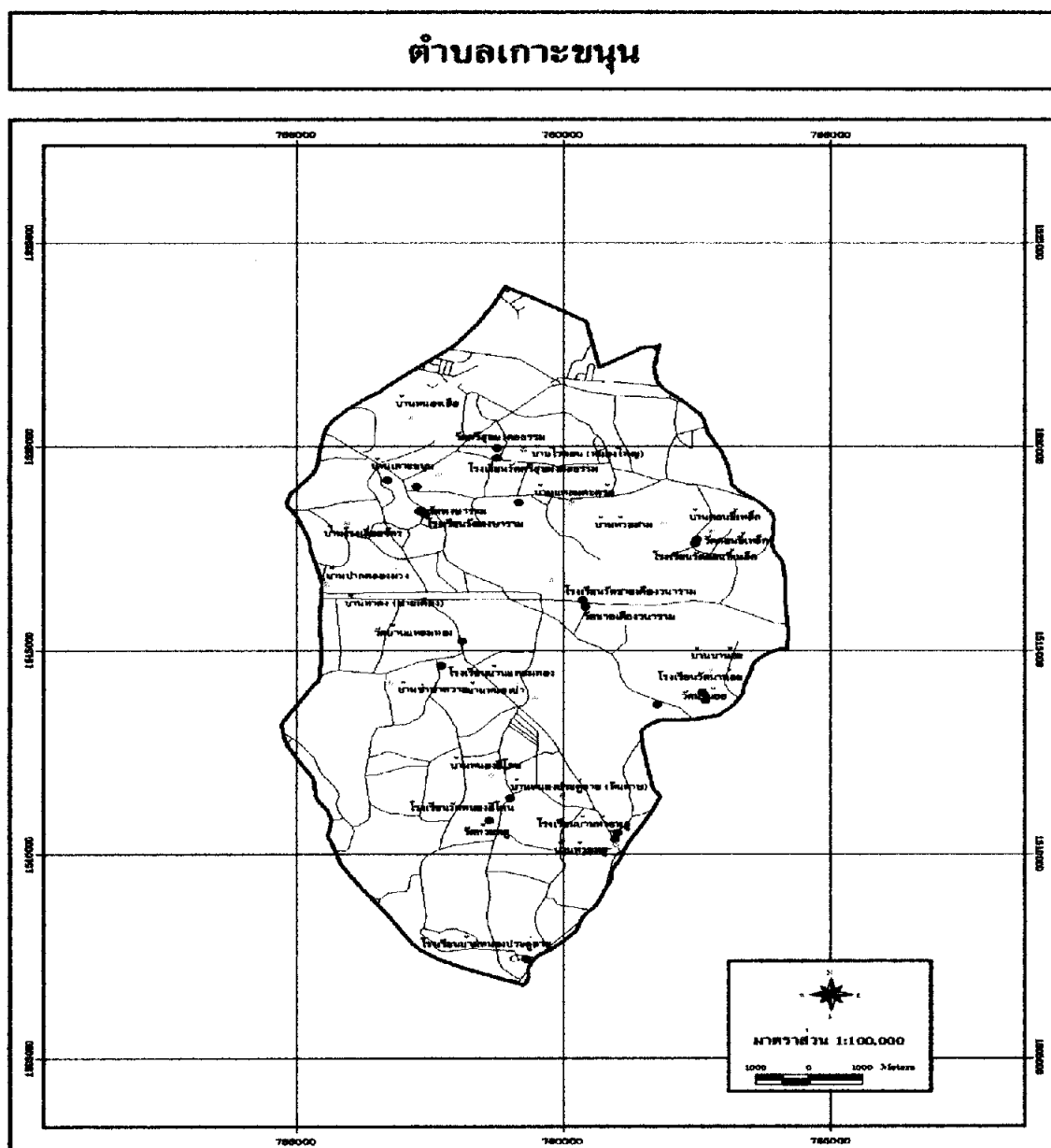
องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขนุน ตั้งอยู่เลขที่ 402 หมู่ที่ 3 ถนนพนมสารคาม –
 สนามชัยเขต อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการ
 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยได้รับการประกาศจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2539

3.2.1 เนื้อที่ ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ในทิศตะวันออกของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ห่างจาก
 ที่ว่าการอำเภอพนมสารคาม ประมาณ 5 กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ 94.30 ตารางกิโลเมตร หรือ
 59,705 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลเกาะขนุน อ.พนมสารคาม
ทิศใต้ ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแหนด อ.พนมสารคาม

ที่ตั้งและอาณาเขตของตำบลเกาะขนุน จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 แสดงที่ตั้ง และอาณาเขต ตำบลเขาหินซ้อน

หมายเหตุ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547) “รายงานประจำปี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.2.2 สภาพทางภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

1) สภาพภูมิประเทศ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง และที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำสำคัญของตำบล คือ คลองท่าลาด และคลองชลประทาน

2) สภาพภูมิอากาศ มีลักษณะสภาพภูมิอากาศเป็นแบบเขตเมืองร้อน หรืออากาศร้อนชื้นแถบเส้นศูนย์สูตร อุณหภูมิจะสูงเกือบตลอดปี โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ซึ่งเดือนเมษายนจะร้อนที่สุด แต่เดือนที่มีอุณหภูมิต่ำที่สุด คือ เดือนธันวาคม โดยในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ จะมีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกตลอดฤดู ส่วนฤดูหนาวมีอากาศแห้งแล้ง ซึ่งมีฤดูแตกต่างกัน 3 ฤดู คือ

(1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม โดยมีลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่าน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35-37 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 25-27 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 200-300 มิลลิเมตร ซึ่งเป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชไร่ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวในระยะสั้น ๆ

(2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านมีฝนตกหนักบางพื้นที่ อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31-33 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23-25 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,000-1,200 มิลลิเมตร ซึ่งเป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การทำนาและปลูกไม้ผล

(3) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน อากาศเย็นและแห้ง อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 30-32 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20-23 องศาเซลเซียส ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 50-100 มิลลิเมตร ซึ่งเป็นฤดูที่เหมาะสมแก่การปลูกผักสวนครัว

3.2.3 สภาพทางสังคม

1) ประชากร

จำนวนประชากรในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขนุน มีประชากรทั้งสิ้น 11,466 คน จำนวนครัวเรือน 3,212 ครัวเรือน แยกเป็นชาย 5,621 คน หญิง 5,845 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 121 คน / ตารางกิโลเมตร

2) วัฒนธรรม

ประกอบด้วยหลายเชื้อชาติทั้งไทย ลาว เขมร และจีน พวกที่มีเชื้อสายลาว และเขมรนั้นเป็นผู้ที่อพยพและถูกกวาดต้อนมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 ถึงต้นรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันประชาชนเชื้อสายต่าง ๆ เมื่อเข้ามาอยู่นาน ๆ เข้า ได้แต่งงานผสมกลมกลืนกันไปกันไป แต่ในกลุ่มชนเชื้อสายลาวยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติ เช่น

ประเพณีบุญกลางเดือน 3 โดยจะกระทำกันในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ซึ่งตรงกับเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี มีการทำบุญด้วยข้าวหลาม การทำบุญวันสารทลาว ส่วนชนเชื้อชาติจีนจะมีการไหว้เจ้าและบรรพบุรุษ ในเทศกาลตรุษจีนและสารทจีน เป็นต้น

3.2.4 สภาพทางเศรษฐกิจ

1) อาชีพ ประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขนุน อาชีพหลักของประชากร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน อาชีพรองของเกษตรกร ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย รับจ้าง

2) รายได้ จากข้อมูลของแผนพัฒนาการเกษตร ตำบลเขาหินซ้อน ระบุว่า ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2551 ประชากรในตำบลมีรายได้เฉลี่ยต่อคน ไม่ต่ำกว่า 23,000 บาท ต่อปี ซึ่งถือว่าไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการ ผลการดำเนินงาน และการดำเนินงานเกี่ยวกับงานต่าง ๆ มีหลายท่านได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

4.1 ความพึงพอใจ

สุพล ธนุรักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรในโครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจร : ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดนครปฐม ผลงานวิจัยพบว่าเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและเกษตรกรที่ลาออกจากโครงการความพึงพอใจในโครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และพบว่าสถานการณ์เป็นสมาชิกกับปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ อายุ ปริมาณพื้นที่ปลูกหน่อไม้ฝรั่งในกลุ่มที่แตกต่างกัน มีปฏิภณาร่วมต่อความพึงพอใจในโครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจรแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05

รัฐวุฒิ เจียมศรีวงษ์ (2542 : 103-108) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษา ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณหาดบางแสนที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

สายสุวรรณ สร้อยเกี้ยว (2548 : 75) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ในเรื่องความตั้งใจของเจ้าหน้าที่และ

คณะกรรมการในการให้บริการ และความสะอาดของสถานที่บริเวณรอบๆและรายได้ภาค การเกษตรมีความสัมพันธ์กันในเรื่อง สินค้าที่นำมาจำหน่ายมีคุณภาพและได้มาตรฐานและการตรง ต่อเวลาของเจ้าหน้าที่

เมตตา เสวตเลข (2539 : 126-129) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวประเภท นันทนาการ ศึกษาเฉพาะกรณีสวนสัตว์คูสิต พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษา อายุ และระยะเวลาในการ พักผ่อนต่างกันมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภท นันทนาการแตกต่างกันส่วนปัจจัยด้าน เพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิสำเนา ประเภทของนักท่องเที่ยวและเวลาในการเดินทางที่ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

ลำพอง ศรีทับทิม (2535 : 124-128) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าปัจจัย ด้านอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ ภูมิสำเนา ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว และจำนวนวันพัก ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพสะพานข้ามแม่น้ำแควแตกต่างกัน

วรพจน์ วิเศษสิงห์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อ การดำเนินงานของสหกรณ์นิคมท่าชะงะ จำกัด จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่ามีความพึงพอใจต่อ การดำเนินงานในระดับมาก สำหรับการดำเนินงานแต่ละเรื่องสมาชิกระบุว่ามีความพึงพอใจ เรียงลำดับจากค่ามากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านธุรกิจรับฝากเงิน ด้านธุรกิจรวมกันซื้อ ด้านธุรกิจรวมกัน ขาย ด้านการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ ด้านการศึกษาอบรม ทั้งนี้ สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง ด้านผลตอบแทนต่อหุ้นและเงินเฉลี่ยคืน นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหา และอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระดับน้อยที่สุด สำหรับการดำเนินงานแต่ละเรื่อง สมาชิกระบุความพึงพอใจเรียงลำดับจากค่ามากไปหาน้อย ดังนี้ ผลตอบแทนต่อหุ้นและเงินเฉลี่ยคืน ด้านการจัดสวัสดิการของสหกรณ์ ด้านธุรกิจรวมกันขาย ธุรกิจรับฝากเงิน ด้านการศึกษาอบรม ด้านธุรกิจสินเชื่อ ด้านการเข้าประชุมของสมาชิก และด้านธุรกิจรวมกันซื้อ

ลือศักดิ์ คงสุข (2545 : 46) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว เหลืองฝักสดแบบครบวงจร ในเขตอำเภอนิคมบะปร่าง จังหวัดพิษณุโลก พบว่ารายได้ไม่มี ความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกร

4.2 ผลการดำเนินงาน

ปาริชาติ ชิตตโสภณ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานของสถาน ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 พบว่าผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคจากการได้รับรองมาตรฐานระบบ

การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 13 ข้อ

พรศิริ เสนากัสป์ และคณะ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวสาธิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ปี 2539 พบว่าปัญหาการระบาดของเข้าทำลายข้าวสาธิตของหนูที่มีแนวโน้มมากขึ้น ข้อเสนอแนะควรกำหนดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันกำจัดหนูเพิ่มเติมในโครงการ

ภิรมยา ตรีตรอง (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานการแปรรูปถั่วลิสงของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนาเวียง ตำบลกู่จาน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 มีความพึงพอใจที่เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเอาใจใส่ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มและเกษตรกรในหมู่บ้านเห็นว่า กิจกรรมนี้ไม่มีผลกระทบต่อหมู่บ้าน

4.3 การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นิภาพร ภาคอุทัย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำแนกตามอายุ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน พบว่ามีบุคลากรไม่เพียงพอในงานส่งเสริมและบริการการศึกษา มีงบประมาณที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์น้อย รวมทั้งข้อมูลข่าวสารไม่ทันสมัยและมีความล่าช้า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์วิทย์พัฒนา ควรเพิ่มบุคลากร เพิ่มงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยและต่อเนื่อง

นภาพร อำนวย โยธิน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มี การดำเนินงาน โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองด้านบุคลากรกล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ขยายพันธุ์พืชไม่ค่อยมาเยี่ยมเยียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ คือ เครื่องนวดเมล็ดพันธุ์ยังไม่เพียงพอ

สัมพันธ์ เศษะเทศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานสถาบันเกษตรกรอำเภอ เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร ในภาคกลาง พบว่านโยบายส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะการให้สนับสนุนปัจจัยการผลิต เงินทุน เครื่องมือ และอุปกรณ์อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีการขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุนที่อยู่ในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 15 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 1,049 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบต้องใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเท่ากัน โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างละ 220 คน จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงใช้สูตร Taro Yamane โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 0.06 ดังนี้

$$\text{จำนวนประชากร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้น

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{1,049}{1 + 1,049 (0.06)^2} \\ &= 219.62 \end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนประชากรตัวอย่าง เท่ากับ 220 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple-random sampling)

ทำการเลือกประชากรตัวอย่างจากครัวเรือนทั้ง 15 หมู่บ้าน โดยถือเอาหัวหน้าครัวเรือน หรือบุคคลที่อาศัยในครัวเรือนซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว 1 คน เป็นตัวแทน 1 ครัวเรือน เป็นผู้ให้ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 20.97 ของประชากรทั้งหมด โดยสุ่มประชากรตำบลเขานินซ้อน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15 ของประชากรตำบลเขานินซ้อน และประชากรตำบลเกาะขนุน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.89 ของประชากรตำบลเกาะขนุน ตามลำดับ จะได้จำนวนประชากรตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรและจำนวนตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านบริวารในตำบลเขานินซ้อนและตำบลเกาะขนุน

ตำบล	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร(ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง(ราย)	
เขานินซ้อน	1	บ้านม่วงโพรง	85	14	
	2	บ้านเขานินซ้อน	51	9	
	3	บ้านแหลมเขาจันทร์	46	7	
	4	บ้านปรีอวาย	49	8	
	7	บ้านลำมหาชัย	77	12	
	8	บ้านหนองยายแจ่ม	108	17	
	10	บ้านเขาเจริญสุข	54	9	
	11	บ้านห้วยสำโรง	48	8	
	12	บ้านคลองตะเคียน	92	15	
	13	บ้านหนองเหียง	71	11	
	เกาะขนุน	5	บ้านแหลมตะคร้อ	118	35
		7	บ้านชายเคือง	66	20
		8	บ้านไร่คอน	82	25
13		บ้านคอนขี้เหล็ก	65	19	
15		บ้านห้วยลึก	37	11	
รวม 2 ตำบล	15 หมู่บ้าน		1,049	220	

หมายเหตุ : สำนักงานเกษตรอำเภอพนมสารคาม, 2548

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (closed-end question) แบบคำถามแบบปลายเปิด (open-ended question) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบพบกัน โดยตรงระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ สำหรับข้อมูลในการสัมภาษณ์แบ่งกันสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ขั้นตอน

2.1.1 วิธีการสร้าง ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์และพัฒนาขึ้นมาโดยศึกษามาจาก เอกสารวิชาการทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อขอข้อเสนอแนะ คำแนะนำมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ ไปตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา

2.1.2 จำนวนตอนของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายได้ ภาวะหนี้สิน พื้นที่ทำการเกษตร

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วยคำถาม 5 ด้าน คือ ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก และด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

ตอนที่ 4 ความต้องการการสนับสนุนในด้านต่างๆจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก และด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

2.1.3 การทดสอบเครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปตรวจสอบความเชื่อถือได้ของการวัด (reliability) โดยการนำตอนที่ 2 ไปทดสอบกับเกษตรกรหมู่บ้านบริวารของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วหาค่าความวิธของครอนบาค-อัลฟา (Cronbach's alpha) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม

สำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นของการวัด 0.9721 และนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบพบกัน โดยตรงระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์และทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้มีความเข้าใจกระจ่างในเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2550 ถึง มกราคม 2551

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

4.1 อธิบายลักษณะข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้ t-test

4.2 การวัดและการแปลผลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การวัดความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยใช้ค่าตัวเลขดังนี้

พึงพอใจน้อย	เท่ากับ	1
พึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ	2
พึงพอใจมาก	เท่ากับ	3

การแปลผลความความพึงพอใจด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก และด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ โดยใช้ค่าเฉลี่ยที่แปลความหมายดังนี้

1.00 – 1.66	หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
1.67 – 2.33	หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
2.34 – 3.00	หมายถึง ความพึงพอใจมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์

ตอนที่ 4 ความต้องการการสนับสนุนในด้านต่างๆจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

สภาพทางสังคม	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	61	55.5	65	59.1
หญิง	49	44.5	45	40.9
อายุ				
น้อยกว่า 35 ปี	14	12.7	8	7.3
35-43 ปี	39	35.5	31	28.2
44-53 ปี	20	18.2	34	30.9
54-63 ปี	25	22.7	24	21.8
63 ปี ขึ้นไป	12	10.9	13	11.8
น้อยที่สุด	22 ปี		22 ปี	
มากที่สุด	70 ปี		76 ปี	
เฉลี่ย (\bar{X})	47.33 ปี		49.54 ปี	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	12.259 ปี		11.531 ปี	
ระดับการศึกษา				
ไม่ได้รับการศึกษา	13	11.8	11	10.0
เรียนต่ำกว่าภาคบังคับ	29	26.4	37	33.6
จบการศึกษาภาคบังคับ(ป.4)	51	46.4	55	50.0
จบการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ	17	15.5	7	6.4
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
น้อยกว่า 4 คน	23	20.9	25	22.7
4-6 คน	72	65.5	71	64.6
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	15	13.6	14	12.7
น้อยที่สุด	2		1	
มากที่สุด	6		6	
เฉลี่ย (\bar{X})	4.9		4.56	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	2.419		1.998	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สภาพทางสังคม	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน(n=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน(n=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก				
ปลูกมันสำปะหลัง	79	71.8	42	38.2
ปลูกผัก	6	5.5	1	0.9
ปลูกไม้ผล	4	3.6	1	0.9
ทำนา	19	17.3	65	59.1
ปลูกไม้ยืนต้น	2	1.8	1	0.9
อาชีพรอง				
ปลูกมันสำปะหลัง	7	6.4	1	0.9
ปลูกผัก	7	6.4	1	0.9
ปลูกไม้ผล	10	9.1	0	0.0
ทำนา	12	10.9	7	6.4
ปลูกไม้ยืนต้น	4	3.6	1	0.9
เลี้ยงสัตว์	10	9.1	2	1.8
ค้าขาย	1	0.9	3	2.7
รับจ้าง	42	38.1	87	79.1
ไม่มีอาชีพรอง	17	15.5	8	7.3

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นสภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร ดังนี้
 เพศ พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 55.5 เป็นเพศชาย และร้อยละ 44.5 เป็น
 เพศหญิง สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน ร้อยละ 59.1 เป็นเพศชาย และร้อยละ 40.9 เป็นเพศหญิง
 อายุ พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 35.5 มีอายุระหว่าง 35-43 ปี รองลงมา
 ร้อยละ 22.7 มีอายุระหว่าง 54-63 ปี และร้อยละ 18.8 มีอายุ 44-53 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 47.33 ปี
 สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน ร้อยละ 30.9 มีอายุระหว่าง 44-53 ปี รองลงมา ร้อยละ 28.2 มีอายุ
 ระหว่าง 35-43 ปี และร้อยละ 21.8 มีอายุ 54-63 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 49.54 ปี

ระดับการศึกษา พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 46.4 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ป.4) รองลงมาร้อยละ 26.4 เรียนต่ำกว่าภาคบังคับ สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน ร้อยละ 50.0 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ป.4) รองลงมาร้อยละ 33.6 เรียนต่ำกว่าภาคบังคับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 65.5 มีสมาชิก 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 20.9 มีสมาชิกละ 4 คน และร้อยละ 13.6 มีสมาชิกมากกว่า 6 คน ขึ้นไป โดยมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.9 คน สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน ร้อยละ 64.6 มีสมาชิก 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 22.7 มีสมาชิกละ 4 คน และร้อยละ 12.7 มีสมาชิกมากกว่า 6 คน ขึ้นไป โดยมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.56 คน

อาชีพหลัก พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 71.8 อาชีพปลูกมันสำปะหลัง รองลงมาร้อยละ 17.3 อาชีพทำนา และร้อยละ 5.5 มีอาชีพปลูกผัก สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน ร้อยละ 59.1 มีอาชีพทำนา รองลงมาร้อยละ 38.2 มีอาชีพปลูกมันสำปะหลัง และร้อยละ 0.9 มีอาชีพการเกษตรอื่นๆ

อาชีพรอง พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 38.1 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 10.9 มีอาชีพทำนา ส่วนร้อยละ 15.5 ไม่มีอาชีพรอง สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน ร้อยละ 79.1 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 6.4 มีอาชีพทำนา ส่วนร้อยละ 7.3 ไม่มีอาชีพรอง

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

สภาพทางเศรษฐกิจ	เกษตรกรตำบลพิกันชัย(๓=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน(๓=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร				
น้อยกว่า 20 ไร่	48	43.6	40	36.4
20 – 40 ไร่	35	31.8	39	35.5
41 – 60 ไร่	18	16.4	13	11.8
มากกว่า 60 ไร่	9	8.2	18	16.3
น้อยที่สุด	1.5 ไร่		1 ไร่	
มากที่สุด	200 ไร่		322 ไร่	
เฉลี่ย (\bar{X})	30.76 ไร่		37.27 ไร่	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	31.924		48.443	
พื้นที่ของตนเอง				
น้อยกว่า 20 ไร่	80	72.7	76	69.1
20 – 40 ไร่	27	24.6	24	21.8
41 – 60 ไร่	2	1.8	3	2.7
มากกว่า 60 ไร่	1	0.9	7	6.4
น้อยที่สุด	1 ไร่		5 ไร่	
มากที่สุด	80 ไร่		200 ไร่	
เฉลี่ย (\bar{X})	11.80 ไร่		16.81 ไร่	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	15.589		25.831	
พื้นที่เช่าของผู้อื่น				
น้อยกว่า 20 ไร่	75	68.2	70	63.6
20 – 40 ไร่	23	20.9	27	24.6
41 – 60 ไร่	7	6.4	8	7.3
มากกว่า 60 ไร่	5	4.5	5	4.5
น้อยที่สุด	0 ไร่		0 ไร่	
มากที่สุด	130 ไร่		300 ไร่	
เฉลี่ย (\bar{X})	17.555 ไร่		20.091 ไร่	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	26.809		36.469	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจ	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ในภาคเกษตร				
น้อยกว่า 10,000 บาท	0	0.0	13	11.8
10,000 – 40,000 บาท	47	42.7	34	30.9
40,001 – 70,000 บาท	24	21.8	17	15.5
70,001 – 100,000 บาท	21	19.1	13	11.8
มากกว่า 100,000 บาท	18	16.4	33	30.0
น้อยที่สุด	15,000 บาท		8,000 บาท	
มากที่สุด	50,000 บาท		320,000 บาท	
เฉลี่ย (\bar{X})	75,842.72 บาท		60,059.24 บาท	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	74,325.602		188,513.425	
รายได้นอกภาคเกษตร				
น้อยกว่า 10,000 บาท	30		27.3	
10,000 – 40,000 บาท	47		42.7	
40,001 – 70,000 บาท	14		12.7	
70,001 – 100,000 บาท	11		10.0	
มากกว่า 100,000 บาท	8		7.3	
น้อยที่สุด	0 บาท		0 บาท	
มากที่สุด	100,000 บาท		150,000 บาท	
เฉลี่ย (\bar{X})	21,063.64 บาท		2,127.74 บาท	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	24,651.061		14,782.212	

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ดังนี้
 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร พบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ร้อยละ 43.6 มีพื้นที่ทำ
 การเกษตรน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 31.8 มีพื้นที่ทำการเกษตร 20-40 ไร่ และร้อยละ 16.4 มี
 พื้นที่ทำการเกษตร 41-60 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 30.76 ไร่ สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะ

ขบวนการ ร้อยละ 36.4 มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 35.5 มีพื้นที่ทำการเกษตร 20-40 ไร่ และร้อยละ 16.36 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 60 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.27 ไร่

พื้นที่ของตนเอง พบว่าเกษตรกรการค้าปลูเขาหินซ้อน ร้อยละ 72.7 มีพื้นที่ของตนเองน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 24.6 มีพื้นที่ของตนเอง 20-40 ไร่ และร้อยละ 1.8 มีพื้นที่ของตนเอง 41-60 ไร่ โดยมีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 11.80 ไร่ สำหรับเกษตรกรการค้าปลูเกาะขุน ร้อยละ 69.1 มีพื้นที่ของตนเองน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 21.8 มีพื้นที่ของตนเอง 20-40 ไร่ และร้อยละ 6.2 มีพื้นที่ของตนเองมากกว่า 60 ไร่ โดยมีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 16.81 ไร่

พื้นที่เช่าของผู้อื่น พบว่าเกษตรกรการค้าปลูเขาหินซ้อน ร้อยละ 68.2 มีพื้นที่เช่าของผู้อื่นน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 20.9 มีพื้นที่เช่าของผู้อื่น 20-40 ไร่ และร้อยละ 6.4 มีพื้นที่เช่าของผู้อื่น 41-60 ไร่ โดยมีพื้นที่เช่าของผู้อื่นเฉลี่ย 17.55 ไร่ สำหรับเกษตรกรการค้าปลูเกาะขุน ร้อยละ 63.6 มีพื้นที่เช่าของผู้อื่นน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 24.6 มีพื้นที่เช่าของผู้อื่น 20-40 ไร่ และร้อยละ 7.3 มีพื้นที่เช่าของผู้อื่น 41-60 ไร่ โดยมีพื้นที่เช่าของผู้อื่นเฉลี่ย 20.09 ไร่

รายได้ในภาคเกษตร พบว่า เกษตรกรการค้าปลูเขาหินซ้อน ร้อยละ 42.7 มีรายได้ในภาคเกษตร 10,000-40,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 21.8 มีรายได้ในภาคเกษตร 40,001-70,000 บาทต่อปี และร้อยละ 19.1 มีรายได้ในภาคเกษตร 70,001-100,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 75,842.72 บาทต่อปี สำหรับเกษตรกรการค้าปลูเกาะขุน ร้อยละ 30.9 มีรายได้ในภาคเกษตร 10,000-40,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 15.5 มีรายได้ในภาคเกษตร 40,001-70,000 บาทต่อปี และร้อยละ 11.8 มีรายได้ในภาคเกษตร น้อยกว่า 10,000 และ 70,001-100,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 60,059.24 บาทต่อปี

รายได้นอกภาคเกษตร พบว่า เกษตรกรการค้าปลูเขาหินซ้อน ร้อยละ 42.7 มีรายได้นอกภาคเกษตร 10,000-40,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 27.3 มีรายได้นอกภาคเกษตรน้อยกว่า 10,000 บาทต่อปี และร้อยละ 12.7 มีรายได้นอกภาคเกษตร 40,001-70,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 21,063.64 บาทต่อปี สำหรับเกษตรกรการค้าปลูเกาะขุน ร้อยละ 54.6 มีรายได้นอกภาคเกษตรน้อยกว่า 10,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 21.8 มีรายได้นอกภาคเกษตร 10,000-40,000 บาทต่อปี และร้อยละ 9.1 มีรายได้นอกภาคเกษตรมากกว่า 100,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 2,127.74 บาทต่อปี

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประเด็นคำถาม	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)			เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)		
	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
1.ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี						
- หลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ	1.73	0.703	ปานกลาง	1.23	0.536	น้อย
- ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร						
- ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	1.69	0.687	ปานกลาง	1.18	0.473	น้อย
- การมีส่วนร่วมกับการอบรม	1.91	0.724	ปานกลาง	1.25	0.532	น้อย
- สถานที่จัดอบรม	1.63	0.811	น้อย	1.19	0.550	น้อย
- วิธีการฝึกอบรม	1.57	0.697	น้อย	1.25	0.528	น้อย
- อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในการถ่ายทอด	1.77	0.738	ปานกลาง	1.39	0.607	น้อย
เฉลี่ย	1.72	0.731	ปานกลาง	1.25	0.538	น้อย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)			เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)		
	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
2.ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ						
- พันธุ์ไม้ของงานเพาะชำกล้าไม้	1.84	0.807	ปานกลาง	1.70	0.761	ปานกลาง
- พันธุ์ไม้ผลของงานส่งเสริม การพัฒนาอาชีพการเกษตร	1.87	0.803	ปานกลาง	1.81	0.772	ปานกลาง
- พันธุ์หญ้าแฝกของงานพัฒนาที่ดิน	1.93	0.885	ปานกลาง	1.85	0.811	ปานกลาง
- เมล็ดพันธุ์พืชพืชของงานพัฒนาที่ดิน	1.88	0.865	ปานกลาง	1.76	0.834	ปานกลาง
- พันธุ์พืชไร่ของงานวิชาการเกษตร	2.22	0.747	ปานกลาง	2.09	0.852	ปานกลาง
- พืชผักของงานวิชาการเกษตร	2.11	0.770	ปานกลาง	2.10	0.877	ปานกลาง
- พันธุ์พืชสมุนไพรของงาน สวนพฤกษศาสตร์พันธุ์	2.25	0.771	ปานกลาง	2.32	0.812	ปานกลาง
- พันธุ์สัตว์น้ำของงานประมง	1.91	0.894	ปานกลาง	2.05	0.932	ปานกลาง
- พันธุ์สัตว์ของงานปศุสัตว์	2.36	0.763	มาก	2.15	0.921	ปานกลาง
- การรวมกลุ่มออมทรัพย์ของงาน	2.26	0.750	ปานกลาง	2.19	0.893	ปานกลาง
- พัฒนารูมชน โรงสีข้าวของงานส่งเสริม สหกรณ์การเกษตร	2.09	0.796	ปานกลาง	1.97	0.893	ปานกลาง
- การศึกษานอกระบบเป็นการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรเคลื่อนที่ ของงานอาชีวศึกษา	1.94	0.758	ปานกลาง	1.85	0.887	ปานกลาง
- การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำของงาน ชลประทาน	1.96	0.845	ปานกลาง	1.78	0.882	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.06	0.806	ปานกลาง	2.00	0.85	ปานกลาง
3.ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่						
- การให้ความสะดวกในการมาขอรับบริการ	1.40	0.638	น้อย	1.46	0.762	น้อย
- การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่	1.33	0.576	น้อย	1.35	0.656	น้อย
- ความเป็นกันเองกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่	1.29	0.564	น้อย	1.28	0.544	น้อย
- การพัฒนาความรู้ของเกษตรกร	1.45	0.615	น้อย	1.35	0.597	น้อย
- การสนับสนุนปัจจัยด้านการผลิต	1.68	0.729	ปานกลาง	1.49	0.687	น้อย
- การสนับสนุนด้านการตลาด	1.87	0.825	ปานกลาง	1.62	0.813	น้อย
เฉลี่ย	1.50	0.658	น้อย	1.43	0.677	น้อย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)			เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)		
	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
4.ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก						
- ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน						
- การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่	1.38	0.590	น้อย	1.40	0.693	น้อย
- ความรวดเร็วในการประสานงานกับ หน่วยงานอื่น	1.48	0.627	น้อย	1.43	0.735	น้อย
- ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่	1.59	0.695	น้อย	1.43	0.697	น้อย
- ความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับ เกษตรกร	1.54	0.725	น้อย	1.48	0.763	น้อย
	1.52	0.687	น้อย	1.55	0.773	น้อย
เฉลี่ย	1.50	0.665	น้อย	1.46	0.732	น้อย
5.ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่						
- อาคารต่างๆของศูนย์ฯตั้งอยู่ในที่เหมาะสม สะดวกแก่การติดต่อและใช้บริการ	1.28	0.527	น้อย	1.48	0.763	น้อย
- ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดถูกลักษณะ มี จำนวนเพียงพอกับเกษตรกรที่มาเข้า ฝึกอบรม	1.37	0.572	น้อย	1.54	0.831	น้อย
- อาคารสถานที่ภายในศูนย์ฯมีความสะอาด และสวยงาม	1.33	0.544	น้อย	1.53	0.843	น้อย
- มีแปลงสาธิตและทดสอบให้เกษตรกรได้ เยี่ยมชมได้ง่ายและสะดวก	1.29	0.513	น้อย	1.51	0.832	น้อย
เฉลี่ย	1.32	0.539	น้อย	1.52	0.817	น้อย
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	1.71	0.709	ปานกลาง	1.53	0.723	น้อย

เกณฑ์การประเมินค่า :

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย

ช่วงคะแนน 1.67 – 2.33 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ช่วงคะแนน 2.34 – 3.00 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

โดยภาพรวม พบว่าทั้งเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.71$) เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจในระดับน้อย ($\bar{X}=1.53$) รายละเอียดในแต่ละ ด้านของการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี จากภาพรวมพบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนมีความ พึงพอใจในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีในระดับปานกลาง ($\bar{X}=1.72$) และเกษตรกรตำบลเกาะ ขนุนมีความพึงพอใจในระดับน้อยกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีของศูนย์ฯ ($\bar{X}=1.25$) โดยมีความพึง พื่อใจของแต่ละประเด็นย่อยเป็นดังนี้

เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน เกษตรกรพึงพอใจระดับปานกลางในประเด็นดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมกับการอบรม อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในการถ่ายทอด หลักสูตรการฝึกอบรม สอดคล้องกับความต้องการ และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X}=1.91, 1.77, 1.73, 1.69$ และ 1.63 ตามลำดับ) ส่วนมีความพึงพอใจในระดับน้อยคือ สถานที่อบรมและวิธีการอบรม ($\bar{X}=1.63$ และ 1.57)

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจระดับน้อยในทุกประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในการถ่ายทอด วิธีการฝึกอบรม การมีส่วนร่วมกับการอบรม หลักสูตรการ ฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ สถานที่ และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของ วิทยากร ($\bar{X}=1.39, 1.25, 1.25, 1.23, 1.19$ และ 1.18 ตามลำดับ)

2. ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ จากภาพรวมพบว่าเกษตรกรตำบลเขาหิน ซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจในด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆในระดับปาน กลาง ($\bar{X}=2.06$ และ 2.00 ตามลำดับ) ส่วนความพึงพอใจของแต่ละประเด็นย่อย ดังนี้

เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีความพึงพอใจมากคือ พันธุ์สัตว์ของงานปศุสัตว์ ($\bar{X}=2.36$) ส่วนงานที่มีความพึงพอใจระดับปานกลางทุกประเด็น ได้แก่ การรวมกลุ่มออมทรัพย์ ของงานพัฒนาชุมชน พันธุ์พืชสมุนไพรของงานสวนพฤกษศาสตร์ พันธุ์พืชสมุนไพรของงาน วิชาการเกษตร พืชผักของงานวิชาการเกษตร โรงสีข้าวของงานส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร การ ปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำของงานชลประทาน การศึกษานอกระบบเป็นการฝึกอบรมหลักสูตรระยะ สั้นและหลักสูตรเคลื่อนที่ของงานอาชีวศึกษา พันธุ์หญ้าแฝก พันธุ์สัตว์น้ำของงานประมง เมล็ด พันธุ์พืชของงานพัฒนาที่ดิน พันธุ์ไม้ผลของงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร และ พันธุ์ไม้ของงานเพาะชำกล้าไม้ ($\bar{X}=2.26, 2.25, 2.22, 2.11, 2.09, 1.96, 1.94, 1.93, 1.91, 1.88, 1.87$ และ 1.84 ตามลำดับ)

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจระดับปานกลางทุกประเด็น ได้แก่ พันธุ์พืชสมุนไพรของงานสวนพฤกษศาสตร์ การรวมกลุ่มออมทรัพย์ของงานพัฒนาชุมชน พันธุ์สัตว์ของงานปศุสัตว์ พืชผักของงานวิชาการเกษตร พันธุ์พืชไร่ของงานวิชาการเกษตร พันธุ์สัตว์น้ำของงานประมง โรงสีข้าวของงานส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร พันธุ์หญ้าแฝกของงานพัฒนาที่ดิน การศึกษานอกระบบเป็นการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรเคลื่อนที่ของงานอาชีวศึกษา พันธุ์ไม้ผลของงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำของงานชลประทาน เมล็ดพันธุ์ปุยพืชสดของงานพัฒนาที่ดิน พันธุ์ไม้ของงานเพาะชำกล้าไม้ (\bar{X} = 2.32, 2.19, 2.15, 2.10, 2.09, 2.05, 1.97, 1.85, 1.85, 1.81, 1.78 และ 1.70 ตามลำดับ)

3. **ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่** จากภาพรวมพบว่าเกษตรกรทั้งตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจในด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในระดับน้อย (\bar{X} = 1.50 และ 1.43 ตามลำดับ) ส่วนความพึงพอใจของแต่ละประเด็น ดังนี้

เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ได้แก่ การสนับสนุนด้านการตลาด และการสนับสนุนปัจจัยด้านการผลิต (\bar{X} = 1.87 และ 1.68 ตามลำดับ) ส่วนมีความพึงพอใจน้อย ได้แก่ การพัฒนาความรู้ของเกษตรกร การให้ความสะดวกในการมาขอรับบริการ การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ และความเป็นกันเองกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ (\bar{X} = 1.45, 1.40, 1.33, และ 1.29 ตามลำดับ)

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจระดับน้อยในทุกประเด็น ได้แก่ การสนับสนุนด้านการตลาด สนับสนุนปัจจัยด้านการผลิต การให้ความสะดวกในการมาขอรับบริการ การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ การพัฒนาความรู้ของเกษตรกร และความเป็นกันเองกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ (\bar{X} = 1.62, 1.49, 1.46, 1.35, 1.35 และ 1.28 ตามลำดับ)

4. **ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก** จากภาพรวมพบว่าเกษตรกรทั้งตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจด้านการประสานงานอำนวยความสะดวกในระดับน้อย (\bar{X} = 1.50 และ 1.46 ตามลำดับ) ส่วนความพึงพอใจของแต่ละประเด็น ดังนี้

เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีความพึงพอใจระดับน้อยทุกประเด็น ได้แก่ ความรวดเร็วในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน (\bar{X} = 1.59, 1.54, 1.52, 1.48 และ 1.38 ตามลำดับ)

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจระดับน้อย ได้แก่ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ความ

รวดเร็วในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน (\bar{X} = 1.55, 1.48, 1.43, 1.43 และ 1.40 ตามลำดับ)

5. ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ จากภาพรวมพบว่าเกษตรกรตำบลเกาะขนุน และตำบลเขาหินซ้อนมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ในระดับน้อย (\bar{X} = 1.52 และ 1.32 ตามลำดับ) ส่วนความพึงพอใจของแต่ละประเด็น ดังนี้
เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีความพึงพอใจระดับน้อยทุกประเด็น ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาด ถูกสุขลักษณะมีจำนวนเพียงพอกับเกษตรกรที่มาเข้าฝึกอบรม อาคารสถานที่ภายในศูนย์ฯ มีความสะอาดและสวยงาม มีแปลงสาธิตและทดสอบให้เกษตรกรได้เยี่ยมชมได้ง่ายและสะดวก และอาคารต่างๆของศูนย์ฯตั้งอยู่ในที่เหมาะสมสะดวกแก่การติดต่อและใช้บริการ (\bar{X} = 1.37, 1.33 1.29 และ 1.28 ตามลำดับ)

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจระดับน้อยทุกประเด็น ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดถูกสุขลักษณะมีจำนวนเพียงพอกับเกษตรกรที่มาเข้าฝึกอบรม อาคารสถานที่ภายในศูนย์ฯมีความสะอาดและสวยงาม มีแปลงสาธิตและทดสอบให้เกษตรกรได้เยี่ยมชมได้ง่ายและสะดวก และอาคารต่างๆของศูนย์ฯตั้งอยู่ในที่เหมาะสมสะดวกแก่การติดต่อและใช้บริการ (\bar{X} = 1.54 1.53 1.51 และ 1.48 ตามลำดับ)

ตอนที่ 4 ความต้องการการสนับสนุนในด้านต่างๆจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

การวิเคราะห์ความต้องการการสนับสนุนในด้านต่างๆจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความต้องการการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

สิ่งที่ต้องการ	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขาม (n=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้เรื่องใหม่ๆ				
ต้องการ	87	79.1	104	94.5
ไม่ต้องการ	23	20.9	6	5.5
ด้านข้อมูลข่าวสาร				
ต้องการ	96	87.3	104	96.4
ไม่ต้องการ	14	12.7	6	3.6
การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นการ				
ดำเนินงานศูนย์ฯ				
ต้องการ	80	72.7	103	93.6
ไม่ต้องการ	30	27.3	7	6.4
เจ้าหน้าที่ไปติดตามและให้คำแนะนำในพื้นที่				
ต้องการ	91	82.7	101	91.8
ไม่ต้องการ	19	17.3	9	8.2
อุปกรณ์ในการแปรรูป				
ต้องการ	67	60.9	80	72.7
ไม่ต้องการ	43	39.1	30	27.3
เงินทุนในการประกอบอาชีพ				
ต้องการ	86	78.2	89	80.9
ไม่ต้องการ	24	21.8	21	19.1
การรวมกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย				
ต้องการ	75	68.2	80	72.7
ไม่ต้องการ	35	31.8	30	27.3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สิ่งที่ต้องการ	เกษตรกรตำบลบึงหินซ้อน (n=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งจำหน่ายสินค้า				
ต้องการ	77	70.0	79	71.8
ไม่ต้องการ	33	30.0	31	28.2
พันธุ์ไม้ผล				
ต้องการ	89	80.9	93	84.5
ไม่ต้องการ	21	19.1	17	15.5
พันธุ์ไม้ยืนต้น				
ต้องการ	70	63.6	87	79.1
ไม่ต้องการ	40	36.4	23	20.9
พันธุ์พืชสมุนไพร				
ต้องการ	70	63.6	75	68.2
ไม่ต้องการ	40	36.4	35	31.8
กล้าไม้ป่า และกล้าไม้หายาก				
ต้องการ	68	61.8	76	69.1
ไม่ต้องการ	42	38.2	34	33.9
พันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน				
ต้องการ	85	77.3	99	90.0
ไม่ต้องการ	25	22.7	11	10.0
พันธุ์สัตว์น้ำ				
ต้องการ	81	73.6	92	83.6
ไม่ต้องการ	29	26.4	18	16.4
พันธุ์ปศุสัตว์				
ต้องการ	73	67.3	88	80.0
ไม่ต้องการ	36	32.7	22	20.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สิ่งที่ต้องการ	เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน (n=110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n=110)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งน้ำ				
ต้องการ	88	80.0	102	92.7
ไม่ต้องการ	22	20.0	8	7.3

จากตารางที่ 4.4 ความต้องการของเกษตรกรที่ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำรินับสนับสนุน พบว่า

เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีความต้องการด้านต่างๆเรียงลำดับจากร้อยละมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่ไปติดตามและให้คำแนะนำในพื้นที่ พันธุ์ไม้ผล แหล่งน้ำ ความรู้เรื่องใหม่ๆ เงินทุนในการประกอบอาชีพ พันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์สัตว์น้ำ การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นการดำเนินงานศูนย์ฯ แหล่งจำหน่ายสินค้า การรวมกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย พันธุ์สัตว์ พันธุ์ไม้ยืนต้น พันธุ์พืชสมุนไพร กล้าไม้ป่าและกล้าไม้หายาก และอุปกรณ์ในการแปรรูป (ร้อยละ 87.3, 82.7, 80.9, 80.0, 79.1, 78.2, 77.3, 73.6, 72.7, 70.0, 68.2, 67.3 63.6, 63.6, 61.8 และ 60.9 ตามลำดับ)

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความต้องการด้านต่างๆเรียงลำดับจากร้อยละมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่องใหม่ๆ การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นการดำเนินงานศูนย์ฯ แหล่งน้ำ เจ้าหน้าที่ไปติดตามและให้คำแนะนำในพื้นที่ พันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์ไม้ผล พันธุ์สัตว์น้ำ เงินทุนในการประกอบอาชีพ พันธุ์สัตว์ พันธุ์ไม้ยืนต้น อุปกรณ์ในการแปรรูป การรวมกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย แหล่งจำหน่ายสินค้า กล้าไม้ป่าและกล้าไม้หายาก และ พันธุ์พืชสมุนไพร (ร้อยละ 96.4, 94.5, 93.6, 92.7, 91.8, 90.0, 84.5, 83.6, 80.9, 80.0, 79.1, 72.7 72.7, 71.8, 69.1 และ 68.2 ตามลำดับ)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังตารางที่ 4.5

5.1 ปัญหาของเกษตรกร ตารางที่ 4.5 ปัญหาของเกษตรกร

ประเด็นปัญหาของเกษตรกร	เกษตรกรตำบลเขานินซ้ออัน (n = 110)		เกษตรกรตำบลเกาะขนุน (n = 110)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
- ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี	4	3.6	1	0.9
- ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ	109	90.1	99	85.5
- ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่	3	2.7	1	0.9
- ด้านการประสานงาน/อำนวยความสะดวก	2	1.8	2	1.8
- ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่	2	1.8	1	0.9

จากตารางที่ 4.5 ปัญหาของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซ้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผลปรากฏดังนี้

เกษตรกรตำบลเขานินซ้ออัน มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 90.1 เกี่ยวกับด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ รองลงมา ร้อยละ 3.6 ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และมีปัญหาน้อยมาก ร้อยละ 1.8 ในสองด้านเท่ากันคือ ด้านการประสานงาน/อำนวยความสะดวก และด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

เกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 85.5 เกี่ยวกับด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ รองลงมา ร้อยละ 1.8 ด้านการประสานงาน/อำนวยความสะดวก และมีปัญหาน้อยมาก ร้อยละ 0.9 ทั้งสามด้านเท่ากันคือ ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เกษตรกร ได้มีข้อเสนอแนะไว้แต่ละด้าน ดังนี้

5.2.1 ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะโดยการให้มีการจัดการถ่ายทอดกระจายให้ทั่วหมู่บ้านเพื่อให้เกษตรกรส่วนที่ห่างไกล ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้วย

5.2.2 ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ มีข้อเสนอแนะให้มีการขุดลอกสระน้ำ ทำประปาหมู่บ้านพร้อมจัดทำท่อส่งน้ำครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

5.2.3 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ มีข้อเสนอแนะคือบริการให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

5.2.4 ด้านการประสานงาน/อำนวยความสะดวก มีข้อเสนอแนะ การเชิญเข้าร่วมการประชุมหรือสัมมนาควรแจ้งหนังสือให้ทราบล่วงหน้าหลายวันก่อนถึงกำหนดในการทำกิจกรรมต่างๆ

5.2.5 ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ มีข้อเสนอแนะคือควรเพิ่มห้องน้ำให้เพียงพอ

การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และเกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีความพึงพอใจในด้านต่างๆ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t-test เกี่ยวกับเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและเกษตรกร

ตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แตกต่างกัน

ความพึงพอใจ	ตำบลเขาหินซ้อน		ตำบลเกาะขนุน		t – test	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t – value	sig
1. ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี	1.72	0.731	1.25	0.538	5.461	0.004**
2. ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ	2.06	0.806	2.00	0.856	0.687	0.212
3. ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่	1.50	0.658	1.43	0.677	0.599	0.366
4. ด้านการประสานงานและอำนวยความสะดวก	1.50	0.665	1.46	0.732	1.18	0.194
5. ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่	1.3	0.539	1.52	0.817	-0.659	0.001**
รวม	1.71	0.709	1.53	0.723	1.453	0.156

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของเกษตรกรทั้งสองตำบล พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ($t - \text{value} = 5.461, \text{sig} = 0.004$) และด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ($t - \text{value} = -0.659, \text{sig} = 0.001$) ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริในระดับใกล้เคียงกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นสำคัญโดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 15 หมู่บ้านประกอบด้วยตำบลเขาหินซ้อน 10 หมู่บ้านและตำบลเกาะขนุน 5 หมู่บ้านตามลำดับส่วนกลุ่มตัวอย่างนั้นทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย คำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างละ 110 ราย แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่ายส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบด้วยคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิดได้ทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์ (pre-test) กับเกษตรกรในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ราย และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีของครอนบาค-อัลฟา (Cronbach's alpha) โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.9721 และปรับปรุงแก้ไขก่อนจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่ม

ตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าค่าสุดค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพทางสังคม เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.33 ปี จบการศึกษาภาคบังคับ(ป.4) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.90 คน สำหรับตำบลเกาะขนุนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.54 ปี จบการศึกษาภาคบังคับ(ป.4) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.56 คน

1.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 30.76 ไร่ สำหรับเกษตรกรตำบลเกาะขนุน โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.27 ไร่พื้นที่ของตนเอง เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 11.80 ไร่ ส่วนเกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 16.81 ไร่ พื้นที่เช่าของผู้อื่น เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนมีพื้นที่เช่าของผู้อื่นเฉลี่ย 17.55 ไร่ ส่วนเกษตรกรตำบลเกาะขนุนมีพื้นที่เช่าของผู้อื่นเฉลี่ย 20.09 ไร่ รายได้ในภาคเกษตร เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 75,842.72 บาทต่อปี ส่วนเกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 60,059.24 บาทต่อปี รายได้นอกภาคเกษตร เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน มีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 21,063.64 บาทต่อปี ส่วนเกษตรกรตำบลเกาะขนุน มีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 2,127.74 บาทต่อปี

1.3.3 ความพึงพอใจของเกษตรกร

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนมีความพึงพอใจในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีในระดับปานกลาง ส่วนเกษตรกรตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจในระดับน้อย

ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจในด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ในระดับปานกลาง

ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจในด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ในระดับน้อย

ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีความพึงพอใจในด้านการประสานงานอำนวยความสะดวกในระดับน้อย

ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ เกษตรกรตำบลเกาะขนุน และ
เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ในระดับน้อย

1.3.4 ความต้องการการสนับสนุนในด้านต่างๆ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน ต้องการสนับสนุนด้านข้อมูล
ข่าวสารมากที่สุดและน้อยที่สุดคืออุปกรณ์แปรรูป ส่วนตำบลเกาะขนุนต้องการสนับสนุนด้าน
ข้อมูลข่าวสารมากที่สุดและน้อยที่สุดคือพันธุ์พืชสมุนไพร

1.3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรทั้งสองตำบลมีปัญหาด้านการสนับสนุนของ
หน่วยงานต่างๆคือ เกษตรกรประสบปัญหาด้านการขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำการเกษตรกรรม
และแหล่งน้ำอุปโภค บริโภคจึงเสนอแนะให้มีการขุดบ่อน้ำดื่มและ ทำประปาหมู่บ้านพร้อมจัดทำ
ท่อส่งน้ำ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหิน
ซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนม
สารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้ง 2 ตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษามัธยมศึกษา
บังคับ(ป.4) มีอายุเฉลี่ย 47.33 และ 49.54 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.90และ 4.56 คน มีรายได้
ในภาคเกษตร โดยเฉลี่ย 75,733.64 และ 188,895.45 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ สุปต ฐนุรักษ์
(2540:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรใน โครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจร:
ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดนครปฐมพบว่าสภาพการเป็นสมาชิกกับปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร
ได้แก่ อายุ ปริมาณพื้นที่ ปลูกหน่อไม้ฝรั่งในกลุ่มที่แตกต่างกันมีปฏิภยาร่วมต่อความพึงพอใจใน
โครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจรแตกต่างกัน

2.2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกร

2.2.1 **ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี** จากการศึกษางานของ การทดสอบสมมติฐานทั้ง
สองตำบลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของนายปาโมกษ์ สิริเชี่ยวสกุล (2543:76)ที่
ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศัตรูส้มเขียวแบบผสมผสานของจังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า

เกษตรกรที่มีประสบการณ์และที่พึงพอใจต่อการยอมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดการศัตรู สัมเขี้ยวหวานแตกต่างกัน

2.2.2 ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ภาพรวมเกษตรกรทั้งสองตำบลมี ระดับความพึงพอใจปานกลาง ซึ่งไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับระดับความพึงพอใจ ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ พบว่า เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมี ระดับความพึงพอใจ ในประเด็นพันธุ์ไม้ของงานเพาะชำกล้าไม้เฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1.84 และ 1.70 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปได้ว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพันธุ์ไม้ ต่างๆ ในการให้บริการและสนับสนุนในปริมาณที่จำกัดเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจำกัดและไม่ ต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับ สัมพันธ์ เฉซเซเตส (2544:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของ หัวหน้างานสถาบันเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรในภาคกลางที่พบว่า นโยบายส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรไม่ต่อเนื่องในปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะเงินทุน

2.2.3 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ภาพรวม เกษตรกรทั้งสองตำบลมีระดับความ พึงพอใจปานกลาง ซึ่งไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับระดับความพึงพอใจด้านการบริการ ของเจ้าหน้าที่ พบว่า เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีระดับความพึงพอใจใน ประเด็น ความเป็นกันเองของเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ เฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1.29 และ 1.28 ตามลำดับ

2.2.4 ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก ภาพรวม เกษตรกรทั้งสองตำบลมี ระดับความพึงพอใจปานกลาง ซึ่งไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับระดับความพึงพอใจด้าน การประสานงานอำนวยความสะดวก พบว่า เกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุนมีระดับ ความพึงพอใจในประเด็นความสะดวกในการติดต่อประสานงานเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 1.38 และ 1.40 ตามลำดับ

2.2.5 ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ผลการศึกษาจากการทดสอบ สมมติฐานการวิจัยพบว่าทั้งสองตำบลมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการ พัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ อนันต์ ลีลา (2546:81) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัด นครปฐม พบว่า ปัจจัยด้านอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ในสำนักงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะบริการศูนย์ ที่ไม่เน้นด้านสิ่งก่อสร้างแต่เน้นกระบวนการ การเรียนรู้ แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัฐวุฒิ เขียมศรีพงษ์ (2542:103-108) ที่ได้ศึกษาเรื่องความ พึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรีซึ่ง

พบว่าปัจจัยด้านการศึกษานักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

เกษตรกรทั้ง 2 ตำบล มีปัญหามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านแล้วพบว่า ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ เกษตรกรประสบปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำในหมู่บ้านเพื่อการเกษตรกรรมและอุปโภคบริโภค ข้อเสนอแนะให้มีการขุดบ่อน้ำขึ้น ทำประปาหมู่บ้านพร้อมทำท่อ ส่งน้ำ

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี วิธีการอบรมควรให้เกษตรกรมีส่วนร่วมกับการอบรมให้มากที่สุด เน้นการฝึกทักษะ โดยมีอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติให้ทั่วถึง และวิทยากรต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ตรงตามความต้องการ

3.1.2 ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าร่วมประชุมเกษตรกรแต่ละหมู่บ้านในการทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับรู้ความต้องการ และสามารถผลิตพันธุ์พืช-สัตว์ ให้ตรงกับความต้องการ ตลอดจนการจัดองค์กรในรูปแบบพึ่งพาตนเองได้บางส่วน

3.1.3 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ควรให้บริการกับเกษตรกรด้วยความเต็มใจ มีไมตรี และเป็นกันเองกับเกษตรกร

3.1.4 ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่ควรให้ความสะดวกกับเกษตรกร ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรด้วยความอ่อนโยน และเป็นกันเอง

3.1.5 ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ เกษตรกรไม่สะดวกในการติดต่อ เพราะอาคารอยู่ห่างไกลควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รับรู้พร้อมเชิญชวนเกษตรกรด้วยธรรมาศที่ยเป็นกันเอง

3.1.6 ด้านข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่ควรมีบอร์ดหรือจุดประชาสัมพันธ์แต่ละหมู่บ้านสำหรับติดประกาศข้อมูลข่าวสารหรือประชาสัมพันธ์ต่างๆให้เกษตรกรได้รับทราบได้รวดเร็ว

3.1.7 ด้านแหล่งน้ำ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต้องพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เกษตรกรสามารถมีน้ำใช้ในการทำเกษตรได้ตลอดทั้งปี

ตลอดจนนำเพื่อการบริโภคและอุปโภคควรให้การสนับสนุนประปาหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

3.2 ข้อเสนอแนะและการวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกษตรกรมีความพึงพอใจมากที่สุด ต้องมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย ผู้วิจัยควรวิเคราะห์พื้นที่ปัญหาในบริบทต่าง ๆ กำหนดหัวข้อการวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหา สำหรับหัวข้อการวิจัยที่ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทำการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ของการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเกษตรกร ในการใช้บริการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้ประสบผลสำเร็จ

3.2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการส่งเสริมเกษตรกรในหมู่บ้านบริวาร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.2.4 ศึกษาความพร้อมของเกษตรกรในการรับสื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี

3.2.5 ศึกษาระดับความต้องการข้อมูลข่าวสารของเกษตรกร

3.2.6 ศึกษาแนวทางพัฒนาให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ จันทร์แก้ว (2538) “ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีสำนักงานเขตประเวศ” ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- จิรวิทย์ เชจจรัสศรี (2538) “ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร” ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์ (2538) “ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาซีคอนสแควร์” ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นิภาพร ภาคอุทัย (2546) “การดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นภาพร อำนวยโยธิน (2544) “ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีการดำเนินงานโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง” ผลงานวิจัยด้านส่งเสริมการเกษตร กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สืบค้นวันที่ 4 สิงหาคม 2551 จาก <http://www.doae.go.th>
- บุญทัน ดอกไธสง (2523) *ทฤษฎีการบริหารองค์กร* กรุงเทพมหานคร โอเคียนสโตร์
- บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528) “การสร้างแบบวัดเจตคติ” กรุงเทพมหานคร ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 2
- ปาริชาติ ชิตตโสภณ (2544) “ผลการดำเนินงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001” วิทยานิพนธ์สาขาวิชาธุรกิจอุตสาหกรรม ค้นวันที่ 4 สิงหาคม 2551 จาก <http://www.odi.stou.ac.th>
- ปาโมกษ์ สิริเชี่ยวสกุล (2543) “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศัตรูส้มเขียวหวานแบบผสมผสานของเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พิณ ทองพูน (2529) “ความพึงพอใจที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้” (อัครานา)

- พรศิริ เสนากัศปีและคณะ (2541) “ผลการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวสาเล่เพื่อ
ทดแทนการนำเข้า ปี 2539” ผลงานวิจัยด้านส่งเสริมการเกษตรกองวิจัยและพัฒนางาน
ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สืบค้นวันที่ 4 สิงหาคม 2551 จาก
<http://www.doae.go.th>
- รุจิพร จารุงพงศ์ (2543) “การติดตามโครงการเร่งรัดการผลิตและปรับปรุงคุณภาพข้าวหอมมะลิ:
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรในอำเภอแปลงยาว จังหวัด
ฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ภิรมยา ครีตรอง (2545) “ผลการดำเนินงานการแปรรูปถั่วลิสงของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนา
เวียง ตำบลกู่จาน อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดชัยภูมิ ปี 2543” กองวิจัยและพัฒนางาน
ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สืบค้นวันที่ 4 สิงหาคม 2551 จาก
<http://www.doae.go.th>
- เมตตา เสวตเลข (2539) “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ:
ศึกษาเฉพาะกรณีสวนสัตว์ดุสิต” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ราชบัณฑิตยสถาน (2525) *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- รัฐวุฒิ เข็มศรีวงษ์ (2542) “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณ
ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ลำพอง ศรีทับทิม (2535) “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ลือศักดิ์ คงสุข (2545) “ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองฝักสดแบบครบวงจรในเขต
อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
(ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วรพจน์ วิเศษสิงห์ (2546) “ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์นิคม
ท่าแซะ จังหวัดชุมพร” สำนักบรรณสารสนเทศ วิทยานิพนธ์ ปริญญาเกษตรศาสตร
มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ศักดิ์ชาย เป็ยแดง (2539) “ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของงานทะเบียนราษฎรเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร” ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2546) “รายงานประจำปีผลและแผนงาน ปฏิบัติการขยายผลสู่พื้นที่เกษตรกรรมรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547) “รายงานประจำปี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินซอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”
- สายสุวรรณ ศรีอยเขียว (2548) “ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคลองอุดมชลจร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สาโรช ไสยสมบัติ (2534) “ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด” ปริญญานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม
- สุพล ธนุรักษ์ (2540) “ความพึงพอใจของเกษตรกรในโครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจรศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุรยุทธ วิศาลทรง (2541) “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการเสถียรรถยนต์ประจำปี กรมการขนส่งทางบก: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกรุงเทพมหานคร” ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สัมพันธ์ เดชะเทศ (2544) “การศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานพัฒนาสถาบันเกษตรกรอำเภอเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรในภาคกลาง” ผลงานวิจัยด้านส่งเสริมการเกษตรกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สืบค้นวันที่ 4 สิงหาคม 2551 จาก <http://www.doae.go.th>
- สำนักงานเกษตรอำเภอพนมสารคาม (2548) “แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ” (อัคราณา)
- สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (2548) “แผนพัฒนาการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา” (อัคราณา)
- ราชบัณฑิตยสถาน (2525) *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

อนันต์ ติลา (25446) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดนครปฐม” สำนัก
พัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร

Chaplin, J.P. (1968) *Dictionary of Psychology*. Penguin Books

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขออนุมัติ

ที่ ศธ. 0522.23/พิเศษ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กันยายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์อำนาจความสะดวกนักศึกษาปริญญาโทสำรวจข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาพระราชดำริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เรื่อง “ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนา
เขาหินซ้อน อันเนื่องมาพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบล
เกาะขนุนอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ” จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายคณึง กลับกลาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาส่งเสริม
การเกษตรสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับ
อนุมัติจากมหาวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการ
พัฒนาเขา หินซ้อนอันเนื่องมาพระราชดำริ ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อนและตำบลเกาะขนุน
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยธะคง เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งจำเป็นต้องสัมภาษณ์เกษตรกรในหมู่บ้านบริวารรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขา
หินซ้อนอันเนื่องมาพระราชดำริ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ไคร่ขอความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกแก่
นักศึกษาดามสมควร

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยธะคง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

โทร. 0-2503-3577

โทรสาร 0-2503-3578

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์
ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกรตำบลเขาหินซ้อน และ
ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความต้องการของเกษตรกรต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนา
เขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริของเกษตรกร

ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ฟัง แล้วให้ผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง []

หน้าข้อความที่ต้องการและหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ในหมู่บ้านบริวารศูนย์ศึกษาการ
พัฒนา เขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อ – สกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัน / เดือน / ปี ที่สัมภาษณ์.....

1. เพศ A1

[] 1. ชาย [] 2. หญิง

2. อายุ.....ปี A2

3. ระดับการศึกษา □ A3
- [] 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ [] 2. เรียนต่ำกว่าภาคบังคับ
- [] 3. จบการศึกษาภาคบังคับ [] 4. จบการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ ระบุ.....
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว รวม.....คน □ A4
- 4.1 ชาย.....คน □ A5
- 4.2 หญิง.....คน □ A6
5. อาชีพ
- 5.1 อาชีพหลัก ระบุ..... □ A7
- 5.2 อาชีพรอง ระบุ..... □ A8
6. รายได้รวมทั้งหมดของครอบครัว (ปี 2549)บาท □ A9
- 6.1 รายได้ในภาคเกษตร รวมบาท □ A10
- 6.2 รายได้นอกภาคเกษตร รวมบาท □ A11
7. พื้นที่ทำการเกษตร รวมไร่ □ A12
- 7.1 ที่ดินของตนเองไร่
- 7.2 ที่เช่าไร่

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ

ท่านคิดว่าหัวข้อต่อไปนี้ท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระดับใด

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย \surd (ถูก) ลงในช่องว่างในระดับความพึงพอใจของท่านต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3 = พึงพอใจมาก 2 = พึงพอใจปานกลาง 1 = พึงพอใจน้อย

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รหัส
	มาก (3)	ปาน กลาง (2)	น้อย (1)	
1.ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี				
1.1 หลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ				☐ B1
1.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร				☐ B2
1.3 การมีส่วนร่วมกับการอบรม				☐ B3
1.4 สถานที่จัดอบรม				☐ B4
1.5 วิธีการฝึกอบรม				☐ B5
1.6 อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในการถ่ายทอด				☐ B6
2.ด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ				
2.1 พันธุ์ไม้ของงานเพาะชำกล้าไม้				☐ B7
2.2 พันธุ์ไม้ผลของงานส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร				☐ B8
2.3 พันธุ์หญ้าแฝกของงานพัฒนาที่ดิน				☐ B9
2.4 เมล็ดพันธุ์พืชไร่ของงานพัฒนาที่ดิน				☐ B10
2.5 พันธุ์พืชไร่ของงานวิชาการเกษตร				☐ B11
2.6 พันธุ์พืชไร่ของงานวิชาการเกษตร				☐ B12
2.7 พันธุ์พืชสมุนไพร ของงานสวนพฤกษศาสตร์พันธุ์				☐ B13
2.8 พันธุ์สัตว์น้ำของงานประมง				☐ B14
2.9 พันธุ์สัตว์ของงานปศุสัตว์				☐ B15
2.10 การรวมกลุ่มออมทรัพย์ของงานพัฒนาชุมชน				☐ B16

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รหัส
	มาก (3)	ปาน กลาง (2)	น้อย (1)	
2.9 โรงสีข้าวของงานส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร				☐ B15
2.10 การศึกษานอกระบบเป็นการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรเคลื่อนที่ของงานอาชีวศึกษา				☐ B16
2.11 การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำของงานชลประทาน				☐ B17
3.ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่				
3.1 การให้ความสะดวกในการมาขอรับบริการ				☐ B18
3.2 การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่				☐ B19
3.3 ความเป็นกันเองกับเกษตรกรของเจ้าหน้าที่				☐ B20
3.4 การพัฒนาความรู้ของเกษตรกร				☐ B21
3.5 การสนับสนุนปัจจัยด้านการผลิต				☐ B22
3.6 การสนับสนุนด้านการตลาด				☐ B23
4.ด้านการประสานงานอำนวยความสะดวก				
4.1 ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน				☐ B24
4.2 การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่				☐ B25
4.3 ความรวดเร็วในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น				☐ B26
4.4 ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่				☐ B27
4.5 ความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร				☐ B28
5.ด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่				
5.1 อาคารต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ตั้งอยู่ในที่เหมาะสม สะดวกแก่การติดต่อและใช้บริการ				☐ B29
5.2 ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดถูกสุขลักษณะ มีจำนวนเพียงพอกับเกษตรกรที่มาเข้าฝึกอบรม				☐ B30
5.3 อาคารสถานที่ ภายในศูนย์ฯ มีความสะอาด และสวยงาม				☐ B31
5.4 มีแปลงสาธิตและทดสอบให้เกษตรกร ได้เยี่ยมชมได้ง่ายและสะดวก				☐ B32

ตอนที่ 3 ความต้องการของเกษตรกรที่ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ สนับสนุน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย \surd (ถูก) ลงในช่องความต้องการตามความคิดเห็นของท่าน

ประเด็น	ความต้องการ		รหัส
	ความต้องการ	ไม่ต้องการ	
1. ความรู้เรื่องใหม่ ๆ			☐ C1
2. ด้านข้อมูลข่าวสาร			☐ C2
3. การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นการดำเนินงาน ศูนย์ฯ			☐ C3
4. เจ้าหน้าที่ไปติดตามและให้คำแนะนำในพื้นที่			☐ C4
5. อุปกรณ์ในการแปรรูป			☐ C5
6. เงินทุนในการประกอบอาชีพ			☐ C6
7. การรวมกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย			☐ C7
8. แหล่งจำหน่ายสินค้า			☐ C8
9. พันธุ์ไม้ผล			☐ C9
10. พันธุ์ไม้ยืนต้น			☐ C10
11. พันธุ์พืชสมุนไพร			☐ C11
12. กล้าไม้ป่า และกล้าไม้หายาก			☐ C12
13. พันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน			☐ C13
14. พันธุ์สัตว์น้ำ			☐ C14
15. พันธุ์สัตว์			☐ C15
16. แหล่งน้ำ			☐ C16
17. อื่น ๆ.....			☐ C17

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คำชี้แจง ให้ผู้สัมภาษณ์กรอกข้อความรายละเอียดของผู้ถูกสัมภาษณ์ลงในช่องว่างให้ได้ ใจความอย่างสมบูรณ์

1. ปัญหาด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

2. ปัญหาด้านการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

3. ปัญหาด้านการบริการของเจ้าหน้าที่

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

4. ปัญหาด้านการประสานงาน/อำนวยความสะดวก

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

5. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายคณิง กลับกลาย
วัน เดือน ปีเกิด	1 มีนาคม 2499
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนันทนศึกษา กรุงเทพมหานคร ประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรกรรมสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
สถานที่ทำงาน	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สัตวบาล) วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาวิทยาเขตเกษตรบางพระ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2523 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (พืชสวน) กรมส่งเสริมการเกษตร
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา (พืชสวน)